

OBSAH

1. Frazeológia.....	2
2. Interpretácia textu a kritika prekladu.....	4
3. Konfrontačná frazeológia.....	6
4. Moderné technológie v preklade.....	9
5. Odborná prax.....	11
6. Odborný preklad 1.....	13
7. Odborný preklad 2.....	15
8. Praxeológia prekladu.....	17
9. Praxeológia tlmočenia.....	19
10. Preklad audiovizuálnych textov.....	21
11. Prekladová literatúra a medziliterárne vzťahy.....	23
12. Prekladový seminár.....	25
13. Rusko v 20. a 21. storočí.....	27
14. Rusko vo filmovom umení 1.....	30
15. Rusko vo filmovom umení 2.....	32
16. Ruská exilová literatúra 20. storočia.....	34
17. Textová lingvistika.....	36
18. Tlmočenie 1.....	39
19. Tlmočenie 2.....	41
20. Tlmočnický seminár.....	43
21. Umelecký preklad 1.....	45
22. Umelecký preklad 2.....	47
23. Základy bieloruského jazyka.....	49
24. Základy poľského jazyka.....	52
25. Štátna skúška Diplomová práca s obhajobou.....	54

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-rus-217	Názov predmetu: Frazeológia
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Prednáška / Seminár Typ predmetu: B (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 13 / 13 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 2.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: V priebehu semestra študent vypracuje a odovzdá domáce zadania a absolvuje písomný test. Po ukončení semestra študent absolvuje záverečnú skúšku, pozostávajúcu z písomnej a ústnej časti. Maximálny celkový počet bodov získaných za priebežné a záverečné hodnotenie je 100. Študent má právo na 1 opravný termín záverečnej skúšky. Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal za plnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov. Hodnotenie sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice: A (100 – 94 %), B (93 – 87 %), C (86 – 80 %), D (79 – 73 %), E (72 – 65 %). a) priebežné hodnotenie: Vypracovanie domácich zadaní – 0 – 15 bodov Test – 0 – 25 bodov b) záverečné hodnotenie: Ústna a písomná záverečná skúška – 0 – 60 bodov (písomná časť – 0 – 30 bodov, ústna časť – 0 – 30 bodov)	
Výsledky vzdelávania: Študent má systémové poznatky z oblasti frazeologického fondu ruského jazyka ako súčasť jazykového systému. Má schopnosť samostatne a aktívne si z relevantných zdrojov dopĺňať teoretické vedomosti z oblasti ruskej frazeológie a rozvíjať praktické zručnosti spojené s používaním ruských frazém v ústnej a písomnej komunikácii v ruskom jazyku a v preklade. Po absolvovaní predmetu študent ovláda frazeologické minimum ruského jazyka a frazémy široko využívané, s ohľadom na sémanticko-situačné osobitosti, v ruskom kultúrnom priestore a v textoch rôznych funkčných štýlov. Pri používaní frazeologizmov dodržiava normy ruského jazyka, určuje štylistickú príslušnosť frazeologických jednotiek. Vie klasifikovať frazeologické jednotky podľa gramatickej a etymologickej charakteristiky, ako aj podľa motivácie (stupňa spojenia komponentov). Vie nájsť frazeologizmus v texte a vybrať k ruskej frazéme vhodný slovenský ekvivalent. Pozná a pri svojej praktickej činnosti používa frazeologické slovníky ruského jazyka a dvojjazyčné prekladové slovníky. Je schopný kontinuálne si obohacovať aktívnu a pasívnu slovnú zásobu ruštiny o frazeologické jednotky. Hodnotí paradigmatické a syntagmatické vzťahy vo frazeologickom fonde, pozná a používa synonymické a antonymické frazeologizmy.	
Stručná osnova predmetu:	

Frazeológia ako veda a vyučovací predmet.
 Definícia a funkcie frazémy.
 Sémantický, pragmatický a lingvokulturologický aspekt vo frazeológii.
 Znaky frazeologizmov.
 Frazeologická jednotka (FJ), frazeologizmus, frazéma, variant frazémy.
 Komponenty frazémy a ich klasifikačné parametre.
 Sémantické triedenie frazém.
 Klasifikácia frazém podľa ich pôvodu.
 Štylistická klasifikácia frazém.
 Slovnodruhovú klasifikáciu frazém.
 Klasifikácia podľa ekvivalencie.
 Medzijazyková rusko-slovenská asymetria.
 Frazeo-sémantická paradigma, systémové vzťahy vo frazeológii: viacvýznamové frazeologizmy, homonymá, synonymá, paronymá, antonymá, frazeosémantické skupiny/polia.
 Frazeografia.

Odporúčaná literatúra:

BARANOV, A. – DOBROVOLESKIJ, D. : Osnovy frazeologii. Moskva : FLINTA; Nauka 2016.
 BASKO, N.: Russkije frazeologizmy v situacijach. Moskva : Russkij jazyk. Kursy 2015.
 SOTÁK, M.: Slovný fond slovenských a ruských frazém. Bratislava : SPN 1989.
 TELIJA, V. N.: Russkaja frazeologija. Semantičeskij, pragmatičeskij i lingvokulturologičeskij aspekty. Moskva : Jazyki ruskoj kul'tury 1996.
 MLACEK, J. a i.: Frazeologická terminológia. Bratislava : SAV 1995. Dostupne na internete : https://www.juls.savba.sk/ediela/frazeologicka_terminologia/

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, ruský C1

Poznámky - časová záťaž študenta

150 hodín, z toho:
 Kombinované štúdium (P, S, K): 26 hodín
 samoštúdium: 39 hodín
 vypracovanie domácich заданий: 25 hodín
 príprava na test: 25 hodín
 príprava na záverečnú skúšku: 35 hodín

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: doc. Viktoria Liashuk, CSc.

Dátum poslednej zmeny: 15.12.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-trs-006	Názov predmetu: Interpretácia textu a kritika prekladu
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Prednáška / Seminár Typ predmetu: B (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 13 / 13 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 2.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Hodnotenie študenta pozostáva z aktívnej účasti na seminároch, z teoretického testu, zo záverečnej seminárnej práce a prezentácie návrhu seminárnej práce, v ktorej využije vedomosti nadobudnuté počas semestra. Práca môže byť teoretického aj praktického zamerania v rozsahu stanovenom na seminároch. Hodnotenie sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice: A (100 – 94 %), B (93 – 87 %), C (86 – 80 %), D (79 – 73 %), E (72 – 65 %). Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal za splnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov.	
b) záverečné hodnotenie: aktívna participácia na hodinách: 0 – 10 bodov teoretický test: 0 – 20 bodov prezentácia návrhu seminárnej práce: 0 – 20 bodov seminárna práca: 0 – 50 bodov	
Výsledky vzdelávania: Študent získa poznatky o problémoch súvisiacich s interpretáciou textu a ich implementáciou pri písaní kritiky prekladu, resp. metakritiky prekladu. Nadobudne poznatky týkajúce sa genézy a koreňov kritiky prekladu a jej meniacich sa funkcií so zameraním na slovenskú prekladateľskú školu, ale aj na zahraničné prístupy k metodike kritiky prekladu a k interpretácii textu – napr. hodnotenie kvality prekladu verzus kritika prekladu. Dokáže definovať niekoľko prístupov k žánru kritiky prekladu, rozlíšiť komparatívnu a nekomparatívnu kritiku prekladu, definovať vzťah medzi kritikou prekladu, literárnou kritikou, resp. medzi literárnou vedou a translatológiou a inými vedami. Je schopný zhodnotiť adekvátnosť metodiky vedeckej kritiky prekladu a zhodnotiť jej kultúrno-literárnu analýzu prostredníctvom záverečnej práce zameranej na metakritiku kritiky prekladu. Cieľom predmetu je zvýšiť schopnosť interpretovať jednak primárne texty (kritizované preklady), ale aj literárne, resp. vedecké paratexty (samotné kritiky prekladu, ich postup, metodiku, a pod.).	
Stručná osnova predmetu: <ul style="list-style-type: none"> • Problém interpretácie umeleckého textu, typy interpretácií, Ecov pohľad na interpretáciu a nadinterpretáciu, smrť autora podľa Rolanda Barthesa. • Významné medzníky v dejinách kritiky prekladu.	

- Funkcie kritiky prekladu pred a po vzniku Československa (1918 – 1938).
  - Časopisecká kritika prekladu v dejinách – hlasisti, Elán, Revue svetovej literatúry, Slovenské pohľady, Romboid.
  - Žánre kritiky prekladu a rôzne prístupy k metodike kritiky prekladu.
  - Bermanova koncepcia kritiky prekladu a problémy objektivizácie kritiky prekladu.
  - Kritika prekladu verzus hodnotenie kvality prekladu.
  - Prístupy k hodnoteniu audiovizuálnych textov.
  - Modely kritiky prekladu – Hewsonov, Reissovej, Popovičov a Ferenčíkov model.
  - Stratifikácie kritiky prekladu po Nežnej revolúcii a nové médiá, kde sa kritiky prekladu vyskytuje.
  - Kritické reflexie súčasných podôb kritiky prekladu.
  - Metodologické nedostatky prístupov ku kritike prekladu, problém objektivity v procese interpretácie umeleckého textu.
- Vzťah translatológie a literárnej vedy a ich implementácia v procese kritiky prekladu.

Odporúčaná literatúra:

1. BAGIN, A. 1981. Žánre kritiky prekladu. In: Slavica Slovaca, ročník 16. č. 2.
2. LAŠ, M. 2019. Kritika umeleckého prekladu na Slovensku včera a dnes. Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela - Belianum, 2019. - 168 s. ISBN 978-80-557-1634-3
3. BEDNÁROVÁ, K. 2015. Rukoväť dejín prekladu na Slovensku II. (Situácia slovenského umeleckého prekladu v 20. storočí). Univerzita Komenského Bratislava, 2015, s. 66. ISBN 978-80-223-3838-7
4. ECO, U. et. al. Interpretácia a nadinterpretácia. Archa, 1995, ISBN: 80-7115-080-0.
5. HEWSON, L. 2011. An Approach to Translation Criticism. John Benjamin's Publishing Co. ISBN 9789027224439
6. HOCHTEL, B. 2001. Prekladová kritika v praxi. In: Slovak Review. 2001, č. 10, s. 17- 33
7. POPOVIČ, A. 1975. Teória umeleckého prekladu. Bratislava : Tatran, 1975, 290 p.
8. REISS, K. 2000 (1971). Potentials and Limitations of Translation Criticism. St. Jerome Publication. Routledge. ISBN 1900650266.
9. ZEHNALOVÁ, J. 2015. Kvalita a hodnocení překlada: Modely a aplikace. Olomouc : Univerzita Palackého. 2015, 344 s., ISBN 978-80-244-4795-7.
10. LAŠ, M. 2019. Kritika umeleckého prekladu včera a dnes. Banská Bystrica: UMB, 2019, 167 s. Dostupné online.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

Poznámky - časová záťaž študenta

150 hodín, z toho:
 Kombinované štúdium (P, S, K): 26
 samoštúdium: 42
 výskum kritik prekladu: 42
 príprava záverečnej seminárnej práce: 40

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: doc. PhDr. Anita Huťková, PhD., Mgr. Matej Laš, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 12.11.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-rus-218	Názov predmetu: Konfrontačná frazeológia
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Seminár Typ predmetu: B (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 26 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 3.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: V priebehu semestra študent vypracuje a odovzdá domáce zadania a absolvuje písomný test. Po ukončení semestra študent absolvuje záverečnú skúšku, pozostávajúcu z písomnej a ústnej časti. Maximálny celkový počet bodov získaných za priebežné a záverečné hodnotenie je 100. Študent má právo na 1 opravný termín záverečnej skúšky. Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal za plnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov. Hodnotenie sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice: A (100 – 94 %), B (93 – 87 %), C (86 – 80 %), D (79 – 73 %), E (72 – 65 %). a) priebežné hodnotenie: Vypracovanie domácich zadaní – 0 – 15 bodov Príprava prezentácie – 0 – 10 bodov Príprava seminárnej práce – 0 – 15 bodov Test – 0 – 20 bodov b) záverečné hodnotenie: Ústna a písomná záverečná skúška – 0 – 40 bodov (písomná časť – 0 – 20 bodov, ústna časť – 0 – 20 bodov)	
Výsledky vzdelávania: Študent má systémové poznatky o frazeologickej rovine ruského jazyka ako súčasť jazykového systému v konfrontácii so slovenským jazykom, pričom tieto poznatky sú mu prezentované v širších spoločenských, kultúrnych a pragmatických súvislostiach a zároveň vo vývinovej perspektíve. Študent dokáže uplatňovať slovensko-ruský komparatívny prístup k poznávaniu frazeologického fondu oboch jazykov. Pozná vedeckú a frazeografickú paradigmu (slovenských a ruských výskumníkov a autorov frazeologických slovníkov). Chápe diachrónne a synchronne vzťahy medzi ruským a slovenským jazykom v oblasti frazeológie a tiež prepojenie frazeologickej sféry s kultúrnym a spoločenským rozvojom. Nadobudnuté vedomosti funkčne využíva v komunikácii a pri rozvíjaní vedeckej, jazykovej a kultúrnej gramotnosti ako jej nevyhnutného predpokladu. Poznatky a zručnosti uplatňuje pri výkone svojej profesie. Študent ovláda frazeologické minimum ruského jazyka, vie vybrať ekvivalenty pri preklade frazeologizmov, určiť čiastočne ekvivalentné frazeologizmy a nájsť k nim ekvivalenty. Ovláda postupy transpozície bezekvivalentných frazeologizmov. Dokáže používať frazeologické slovníky	

ruského jazyka a prekladové slovníky. Rozšíri si teoretické vedomosti v oblasti kontrastívnej frazeológie a rozvíja svoje praktické návyky pri preklade ustálených slovných spojení.

Stručná osnova predmetu:

Slovenskí frazeológovia a frazeologičky a ich výskum frazeológie v rusko-slovenskom konfrontačnom pláne.

Základ konfrontačných výskumov na Slovensku i v Rusku.

Výskum ekvivalencie a vedecké prístupy k vyučovaniu a prekladu frazeologizmov.

Typy ekvivalencie v slovenskej frazeológii.

Absolútne ekvivalentné frazeologizmy.

Čiastočná ekvivalentnosť frazeologizmov.

Rozdiely v morfolologickej forme na úrovni syntaxe, v lexike a v zložení frazeologizmov.

Príklady medzijazykovej homonymie vo frazeológii.

Bezekvivalentné frazeologizmy.

Odporúčaná literatúra:

BARANOV, A. – DOBROVOESKIJ, D.: Osnovy frazeologii. Moskva : FLINTA; Nauka 2016.

BASKO, N.: Russkije frazeologizmy v situacijach. Moskva : Russkij jazyk. Kursy 2015.

ALEFIRENKO, N. F. – SEMENENKO, N. N.: Frazeologija i paremiologija. Moskva : FLINTA; Nauka 2009.

SOTÁK, M.: Slovný fond slovenských a ruských frazém. Bratislava : SPN 1989.

DOROTJAKOVÁ, V. a kol.: Rusko-slovenský frazeologický slovník. Bratislava : SPN 1998.

MELIKJAN, V. Ju.: Sovremennij russkij jazyk. Cintaksičeskaja frazeologija. Moskva : FLINTA; Nauka 2017.

MELIKJAN, V. Ju.: Slovar ekspressivnych ustojčivych fraz russkogo jazyka. Frazeoschemy i ustojčivyje modeli. Moskva : FLINTA; Nauka 2017.

TELIJA, V. N.: Russkaja frazeologija. Semantičeskij, pragmatičeskij i lingvokul'turologičeskij aspekty. Moskva : Jazyki russkoj kul'tury 1996.

MLACEK, J. a i.: Frazeologická terminológia. Bratislava : SAV 1995. Dostupné na internete : https://www.juls.savba.sk/ediela/frazeologicka_terminologia/

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, ruský B2

Poznámky - časová záťaž študenta

150 hodín:

Kombinované štúdium (S, K): 26 hodín

samoštúdium: 20 hodín

vypracovanie domácich zadaní: 20 hodín

príprava seminárnej práce: 20 hodín

príprava prezentácie: 12 hodín

príprava na test: 22 hodín

príprava na záverečnú skúšku: 30 hodín

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: doc. Viktoria Liashuk, CSc.

Dátum poslednej zmeny: 11.11.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-trs-003	Názov predmetu: Moderné technológie v preklade
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Prednáška / Seminár Typ predmetu: B (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 13 / 13 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 1.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Výsledná známka kurzu sa udeľuje podľa klasifikačnej stupnice: A (100 – 94 %), B (93 – 87 %), C (86 – 80 %), D (79 – 73 %), E (72 – 65 %). Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal za plnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov.	
a) priebežné hodnotenie: príprava prezentácie: 0-30 b, prednes: 0-30 b výkon na seminári: 30 b	
b) záverečné hodnotenie: záverečné hodnotenie: záverečný test: 0-10 b	
Výsledky vzdelávania: Študent <ol style="list-style-type: none"> 1) používa v oblasti správnu terminológiu, 2) orientuje sa v grafických formátoch, vie ich otvoriť a pripraviť na preklad, 3) vie na primeranej úrovni používať MS Excel, Word a Powerpoint, najmä funkcie relevantné pre prekladateľov, tlmočníkov a korektorov, 4) vie používať špeciálne funkcie vyhľadávača ako aj online databázy, slovníky, kontextové hľadanie, atď. a kriticky posúdiť relevantnosť výsledkov, 5) vie správne komunikovať prostredníctvom e-mailu a rozumie etickým dilemám (napr. posielanie dokumentov nezabezpečenými kanálmi), 6) orientuje sa v cloudových riešeniach a rozumie etickým dilemám (servere tretej strany, dôverné dokumenty), 7) rozumie princípu nástroja OCR, 9) rozumie princípu strojového prekladu a pozná jeho výhody a nevýhody, 10) rozumie, na akom princípe pracujú nástroje CAT. 	
Stručná osnova predmetu: Hardvér. MS Office. Pokročilé vyhľadávanie. Posudzovanie relevancie. Obchodná komunikácia. Cloudové riešenia pre prekladateľov. Etické dilemy. OCR. Strojový preklad. Nástroje CAT (história, vývoj, princíp fungovania).	

Odporúčaná literatúra:

1. BOWKER, L. 2002. Computer-aided Translation Technology: A Practical Introduction. University of Ottawa Press, 2002.
2. POLÁKOVÁ, E. 2013. Internetová komunikácia, príležitosti a riziká. Banská Bystrica :Univerzita Mateja Bela, Pedagogická fakulta : Belianum. 117 s. ISBN 9788055705996.
3. PYM, A. Translation Skill-Sets in a Machine-Translation Age. [online]. 2012. Dostupné na: http://usuaris.tinet.cat/apym/on-line/training/2012_competence_pym.pdf.
4. SOMERS, H. L. Computers and Translation: A Translator's Guide. John Benjamins Publishing, 2003.
5. Quah, C. K. 2006. Translation and Technology. Houndmills; Basingstoke : Palgrave MacMillan, 2006. 221 s. ISBN 9781403918321.
6. WEBB, E. Lynn. 1992. Advantages and Disadvantages of translation memory: a cost/benefit analysis, Monterey, California. <http://kitt.ifi.uzh.ch/clab/satzaehnlichkeit/tutorial/Unterlagen/Webb2000.pdf>.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský C1, anglický B2

Poznámky - časová záťaž študenta

150 hodín, z toho:

Kombinované štúdium (P, S, K): 1-1-0 (26 h)

Príprava prezentácie na vybranú tému (30 h)

Samoštúdium (50 h)

Domáci nácvik práce s nástrojom CAT (44 h)

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., Mgr. Marianna Bachledová, PhD.**Dátum poslednej zmeny:** 02.12.2021**Schválil:** doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-rus-204	Názov predmetu: Odborná prax
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Prax Typ predmetu: A (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 975 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 6	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 4.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Započítavanie praxe: • preklad do slovenského jazyka: 1 NS = 1 hodina • preklad do cudzieho jazyka: 1 NS = 1,5 hodiny • korektúry: jazyková a štylistická v slovenskom jazyku - 3 NS = 1 hodina jazyková a štylistická v cudzom jazyku - 2 NS = 1 hodina obsahová korektúra - redakcia (porovnávanie originálu a prekladu) - 2 NS = 1 hodina • tlmočenie: poldeň = 4 hodiny deň = 8 hodín čas na prípravu = 1 hodina na 1 hodinu tlmočenia	
b) záverečné hodnotenie: Odovzdanie protokolu o vykonaní odbornej prekladateľsko-tlmočnickej praxe v stanovenom termíne. Protokol o vykonaní odbornej prekladateľsko-tlmočnickej praxe odovzdá študent na príslušnú katedru v 4. semestri do konca obdobia na ukončenie študijných povinností pre končiacich študentov v magisterskom štúdiu. Kredity sa pridelia študentovi, ktorý absolvoval prax a odovzdal protokol o jej vykonaní.	
Výsledky vzdelávania: Študent pozná štandardy výkonu prekladateľského a tlmočnickeho povolania v praxi. Má za sebou minimálne 75 hodín prekladateľskej alebo tlmočnickej praxe z a do ruského jazyka v študijnom programe ruský jazyk a kultúra v kombinácii.	
Stručná osnova predmetu: Prekladateľsko-tlmočnickej praxe sa realizuje v magisterskom štúdiu po skončení 1. semestra. Študent vykoná prax v inštitúcii alebo firme (podniku) na území Slovenskej republiky alebo v zahraničí. Časť praxe zabezpečuje fakultná Prekladateľská a tlmočnickej spoločnosť FF UMB, prípadne si študent vhodné pracovisko vyhladá sám. V prípade zabezpečenia praxe fakultnou spoločnosťou študent prejde jednotlivými stupňami od prekladateľa, cez korektora, až po projektového manažéra prekladov.	
Odporúčaná literatúra: 1. GOUADEC, D. 2007. Translation as a Profession. Benjamins Publishing, 2007. 2. PYM, A. a kol. 2012. Studies on Translation and Multilingualism: The Status of the Translation Profession in the European Union. European Commission, 2012. 3. www.sapt.sk, www.sspol.sk, www.sspul.sk, www.jtpunion.org	

2. DJOVČOŠ, M. – ŠVEDA, P.: Mýty a fakty o preklade a tlmočení na Slovensku. Bratislava: VEDA 2017.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, ruský C2

Poznámky - časová záťaž študenta

180 hodín, z toho:

vykonávanie praxe z ruského jazyka a kultúry v kombinácii: 75 hodín

Ostatné podmienené činnosti (vyhľadávanie praxe, administratíva k praxi, cestovanie na tlmočenie,...): 105 hodín

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: doc. Viktoria Liashuk, CSc.

Dátum poslednej zmeny: 09.11.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-rus-221	Názov predmetu: Odborný preklad 1
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Seminár Typ predmetu: B (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 26 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 1.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: V priebehu semestra študent odovzdá tri preklady textov. Po ukončení semestra študent vypracuje záverečný písomný preklad textu tematicky a obsahovo v rozsahu prebratého učiva. Maximálny celkový počet bodov získaných za priebežné a záverečné hodnotenie je 100. Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal za plnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov. Hodnotenie sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice: A (100 – 94 %), B (93 – 87 %), C (86 – 80 %), D (79 – 73 %), E (72 – 65 %). a) priebežné hodnotenie: Odovzdanie troch prekladov počas semestra – 60 bodov (1 preklad – 20 bodov) b) záverečné hodnotenie: Záverečný písomný preklad (tematicky a obsahovo v rozsahu prebratého učiva) – 40 bodov	
Výsledky vzdelávania: Študent má praktické prekladateľské zručnosti potrebné pri preklade odborných textov z rôznych tematických oblastí (medicína, ekológia, médiá, pedagogika, sociológia, história, IT technológie a iné). Študent je oboznámený s typickými vlastnosťami a prostriedkami písomnej a ústnej podoby náučného štýlu a je schopný pracovať s jeho žánrovými typmi na úrovni lexiky (lexikálne spojenie, terminológia, cudzie slová, neologizmy), morfológie a syntaxe, aplikuje ich v konkrétnych prekladoch. Vie vybrať najvhodnejšiu stratégiu a prekladateľský postup. Efektívne využíva inštrumentárium prekladateľa a vytvorí si kvalitné lexikografické pomôcky v podobe glosárov z daných oblastí. Študent pozná sociopragmatické kontexty a komunikačné súvislosti ruského jazyka, ktoré uplatňuje pri prekladoch odborných textov. Študent nadobudol zručnosti v oblasti vyhľadávania a syntézy potrebných informácií, ktoré tvorivo uplatňuje v praxi, a praktické zručnosti v oblasti prekladu z ruštiny do slovenčiny.	
Stručná osnova predmetu: Špecifiká náučného štýlu a žánrové typy textov. Syntaktické a gramatické osobitosti odborného textu. Nácvik gramatických špecifik (prechodníky, prídavia, vyjadrenie okolnosti, príčiny). Prekladateľská analýza textu (štruktúrne a jazykové špecifiká vedeckých textov na zvolenú tému). Preklad termínov, neologizmov, cudzích slov a skratiek. Špecifiká prekladu vlastných mien (vlastné mená, názvy spoločností a organizácií).	

Preklad jednoduchších odborných textov, translačná analýza, glosár.

Odporúčaná literatúra:

1. АЛЕКСЕЕВА, И. С.: Текст и перевод. Вопросы теории. Moskva: 2008.
2. ИЛЬИНА С. А.: Синтаксис письменной книжной речи. Moskva: 2008.
3. GROMOVÁ, E.: Interpretácia v procese prekladu. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa 1996.
4. DEKANOVÁ, E.: Špecifiká prekladu odborného textu. In: Preklad a tlmočenie 5. Banská Bystrica: FiF UMB 2003

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, ruský C1

Poznámky - časová záťaž študenta

150 hodín, z toho:

Kombinované štúdium (S, K): 26 hodín

samoštúdium: 24 hodín

samostatná práca na prekladoch, vypracovanie glosárov: 100 hodín

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: PhDr. Štefan Dorčák, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 06.11.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-rus-222	Názov predmetu: Odborný preklad 2
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Seminár Typ predmetu: B (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 26 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 2.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: V priebehu semestra študent odovzdá tri preklady textov. Po ukončení semestra študent vypracuje záverečný písomný preklad textu tematicky a obsahovo v rozsahu prebratého učiva. Maximálny celkový počet bodov získaných za priebežné a záverečné hodnotenie je 100. Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal za plnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov. Hodnotenie sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice: A (100 – 94 %), B (93 – 87 %), C (86 – 80 %), D (79 – 73 %), E (72 – 65 %). a) priebežné hodnotenie: Odovzdanie troch prekladov počas semestra – 60 bodov (1 preklad – 20 bodov) b) záverečné hodnotenie: Záverečný písomný preklad (tematicky a obsahovo v rozsahu prebratého učiva) – 40 bodov	
Výsledky vzdelávania: Študent má rozvinuté prekladateľské zručnosti potrebné pri preklade odborných textov z rôznych tematických oblastí (medicína, ekológia, médiá, pedagogika, sociológia, história, právo, IT technológie a iné), pri preklade zložitejších vedeckých textov a právnych textov, s ktorými sa stretáva pri výkone činnosti úradný prekladateľ. Študent pozná typické vlastnosti a prostriedky písomnej a ústnej podoby vedeckého a administratívno-právneho štýlu a je schopný pracovať s jeho žánrovými typmi na úrovni lexiky (lexikálne spojenie, terminológia, cudzie slová, neologizmy), morfológie a syntaxe, pričom ich aplikuje v konkrétnych prekladoch. Vie vybrať najvhodnejšiu stratégiu a prekladateľský postup. Efektívne využíva inštrumentárium prekladateľa a vytvorí si kvalitné lexikografické pomôcky v podobe glosárov z daných oblastí. Študent je oboznámený so sociopragmatickými kontextami a komunikačnými súvislosťami ruského jazyka, ktoré uplatňuje pri prekladoch vedeckých a právnych textov. Študent má zručnosti v oblasti vyhľadávania a syntézy potrebných informácií, ktoré tvorivo uplatňuje v praxi, a praktické zručnosti v oblasti prekladu z ruštiny do slovenčiny.	
Stručná osnova predmetu: Špecifiká náučného štýlu a žánrové typy textov. Syntaktické a gramatické osobitosti odborného textu. Prekladateľská analýza textu (štruktúrne a jazykové špecifiká vedeckých textov na zvolenú tému). Preklad termínov, neologizmov, cudzích slov.	

Špecifiká prekladu skratiek a značiek.
Špecifiká prekladu právnych textov. Úradný preklad.
Preklad zložitejších odborných a vedeckých textov, translačná analýza, glosár.

Odporúčaná literatúra:

1. АЛЕКСЕЕВА, И. С.: Текст и перевод. Вопросы теории. Moskva: 2008.
2. ИЛЬИНА С. А.: Синтаксис письменной книжной речи. Moskva: 2008.
3. GROMOVÁ, E.: Interpretácia v procese prekladu. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa 1996.
4. DEKANOVA, E.: Špecifiká prekladu odborného textu. In: Preklad a tlmočenie 5. Banská Bystrica: FiF UMB 2003.
5. ŠTEFKOVÁ, M.: Právny text v preklade : translatologické aspekty právnej komunikácie v kombináciách málo rozšírených jazykov. Bratislava: Iura edition 2013.
6. ŠTEFKOVÁ, M.: Preklad právnych textov na národnej a nadnárodnej úrovni. Bratislava: AnaPress 2005.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:
slovenský, ruský C1

Poznámky - časová záťaž študenta

150 hodín, z toho:

Kombinované štúdium (S, K): 26 hodín

samoštúdium: 24 hodín

samostatná práca na prekladoch, vypracovanie glosárov: 100 hodín

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: PhDr. Štefan Dorčák, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 15.12.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-trs-001	Názov predmetu: Praxeológia prekladu
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Prednáška Typ predmetu: A (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 26 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 1.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Počet bodov získaný za priebežné a záverečné hodnotenie je 100. Zodpovedá klasifikačnej stupnici hodnotenia. Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal z predmetu za plnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov. a) priebežné hodnotenie: Nie je. b) záverečné hodnotenie: Ústna skúška	
Výsledky vzdelávania: Študent: 1. na základe získaných poznatkov dokáže zorientovať sa na trhu práce a aktívne pôsobiť na prekladateľskom trhu, 2. ovláda pravidlá komunikácie so zákazníkom a uvedomuje si špecifiká komerčných aspektov umeleckého i iného ako umeleckého prekladu, 4. sa orientuje v práci projektového manažéra a dokáže aktívne polemizovať s trhom, 5. sa orientuje v prekladateľských stavovských organizáciách a dokáže sa informovane rozhodnúť, či sa stane aktívnym členom alebo nie, 6. dokáže aplikovať získané poznatky v praxi, 7. na základe získaných poznatkov je schopný riadiť prekladateľskú agentúru, 8. je schopný pracovať v tíme, riadiť, organizovať a vyhodnocovať tímovú prácu.	
Stručná osnova predmetu: Sociologické aspekty prekladu: vzdelanostné a vekové zastúpenie prekladateľov na trhu. Odborné zameranie prekladateľov (umelecký, odborný preklad, projektový manažment a podobne). Agentúry, sprostredkovatelia, priami zadávatelia prekladu. Komerčné aspekty prekladu a tlmočenia. Dynamika prekladateľského a tlmočnickeho trhu. Stavovské organizácie prekladateľov a tlmočníkov. Členovia prekladateľského reťazca a ich vplyv na kvalitu výsledného translátu.	
Odporúčaná literatúra: 1. DJOVČOŠ, M. – ŠVEDA, P. 2017. Mýty a fakty o preklade a tlmočení na Slovensku Bratislava: VEDA - vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 2017. - 206 s. [10,31 AH]. - ISBN 978-80-224-1566-8 2. DJOVČOŠ, M. 2012. Kto, čo, ako a za akých podmienok prekladá: prekladateľ v kontexte	

doby. Banská Bystrica: Fakulta humanitných vied. ISBN 978-80-557-0436-4.

Page: 2

3. FOCK, Holger, DE HAAN, Martin, LHOTOVÁ, Alena (2007/2008): Comparative income of literary translators in Europe. Ceatl. [online] Dostupné na: <http://www.ceatl.eu/wpScontent/uploads/2010/09/surveyuk.pdf>

4. <https://www.doslov.sk/>

5. KATAN, David (2009): Translation Theory and Professional Practice: A Global Survey of the Great Divide. [online] In: Hermes Special Issue Translation studies: Focus on the translator. Dostupné na: http://download1.hermes.asb.dk/archive/download/Hermes-42-7-katan_net.pdf

6. MŮGLOVÁ, Daniela (2009): Komunikácia, tlmočenie, preklad, alebo, Prečo spadla Babylonská veža? Bratislava: Enigma. 323 p. ISBN 978-80-89132-82-9.

7. PYM, Anthony, GRIN, François, SFERDDO, Claudio, CHAN, Andy L. J.

(2012): The status of the translation profession in the European Union. Brussels:

DGT. [online] Dostupné na: http://ec.europa.eu/dgs/translation/publications/studies/translation_profession_en.pdf

8. http://ec.europa.eu/dgs/translation/programmes/emt/key_documents/emt_competences_translators_en.pdf

8. www.sspol.sk

9. www.sspul.sk

10. www.sapt.sk

11. <http://www.translator-training.eu/competences-requirements>

12. http://www.translator-training.eu/attachments/article/52/WP4_Synthesis_report.pdf

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský C1, anglický B2

Poznámky - časová záťaž študenta

Poznámky - časová záťaž študenta: 150 h.

kombinované štúdium (P, S, K): 26 h.

samoštúdium: 64 h.

príprava projektu: 30 h.

zber informácií (dotazník): 30 h.

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: doc. PhDr. Martin Djovčoš, PhD., doc. PhDr. Anita Huťková, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 30.11.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-trs-002	Názov predmetu: Praxeológia tlmočenia
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Prednáška Typ predmetu: A (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 26 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 3.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Známka sa udeľuje za aktívnu účasť na hodinách a za splnenie záverečnej úlohy podľa pokynov (test alebo záverečná práca alebo portfólio alebo preverujúca diskusia alebo mikroprednášky a pod.)	
Výsledky vzdelávania: Študenti po absolvovaní kurzu – vedia o relevantných súčiastiach budúceho povolania – fundovane reflektujú čiastkové problematiky v súvislostiach – holisticky prepájajú teoretické poznatky s empiriou	
Stručná osnova predmetu: Praxeológia tlmočenia je prakticky a prospektívne zameraný kurz v rámci štúdia translatológie, ktorý má zabezpečiť zorientovanie sa v nadjazykovo-strategických, profesijných a ekonomických súvislostiach výkonu povolania tlmočníka a príbuzných povolanií. Problematika translátorov na trhu práce zahŕňa spoluprácu s agentúrou a s manažérom kvality, výkon povolania ako free lancer, celoživotné vzdelávanie, členstvo v stavovských organizáciách a tlmočnickú etiku. Počas kurzu sa preberajú tieto obsahové ťažiská: interkultúrna, intrakultúrna a transkultúrna kompetencia, komunikačné očakávania, kvalifikácia, expertíza, profesionalita. Imanentnou súčasťou sú témy ako komunálne (intersocietálne) tlmočenie (community interpreting), tlmočenie vo verejnej službe, tlmočenie v azylových konaniach. Charakterizujú sa tiež osobitosti výkonu tlmočnickeho povolania podľa situačného kontextu: konferenčné tlmočenie, tlmočenie pre európske štruktúry, v médiách, pre politiku a diplomaciu, tlmočenie v konfliktných zónach, dištančné tlmočenie cez internet a telefón, tlmočenie na súde a úradné tlmočenie, tlmočenie do posunkového jazyka, ako aj hybridné formy – prelínanie simultánneho a konzekutívneho tlmočenia, tlmočenie hudby, titulkovanie, dabing.	
Odporúčaná literatúra: BALOGH, Katalin, Salaets, Heidi. 2015. Children and justice: overcoming language barriers Cooperation in interpreter-mediated questioning of minors. Cambridge, Antwerp, Portland: Intersentia.	

- BOHUŠOVÁ, Z. 2009. Neutralizácia ako kognitívna stratégia v transkultúrnej komunikácii. Lingvistické analógie. Banská Bystrica: Dali-BB.
- BOHUŠOVÁ, Zuzana, Kadrič, Mira (eds.) 2015. Dolmetschen. Interpreting. Translationswissenschaft und ihre Zusammenhänge = Translation studies and its contexts, vol. 6. Wien: PRAESENS Verlag.
- BOHUŠOVÁ, Zuzana. 2017. Sprachlich und kommunikativ bedingte Neutralisierungen beim Dolmetschen. Translationswissenschaft und ihre Zusammenhänge = Translation Studies and its Contexts, vol. 7. Wien: PRAESENS Verlag.
- BOHUŠOVÁ, Zuzana, DJOVČOŠ, M., MELICHERČÍKOVÁ, M. (eds.) 2020. Interpreter Training – Experience, Ideas, Perspectives/ Dolmetschtraining – Erfahrungen, Ideen, Perspektiven. Translation Studies and its Contexts = Translationswissenschaft und ihre Zusammenhänge, vol. 8, Wien: PRAESENS Verlag.
- BRANKO, Pavel. 2014. Úklady jazyka. Dunajská Lužná, Bratislava: MilaniuM a Slovenský filmový ústav.
- BRANKO, Pavel. 2015. Úskalia a slasti jazyka. Dunajská Lužná: MilaniuM.
- HALE, Sandra. 2015. Community Interpreting. In: Routledge Encyclopaedia of Interpreting Studies, ed. by Franz Pöchhacker, 65-69. London: Routledge.
- MAKAROVÁ, Viera. 2004. Tlmočenie: hraničná oblasť medzi vedou, skúsenosťou a umením možného. Bratislava: STIMUL.
- OPALKOVÁ, Jarmila. 2013. Komunitné tlmočenie. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove.
- OSOBITOSTI tlmočenia v azylovom konaní, etický kódex_online brožúrka. <https://www.ff.umb.sk/zbohusova/praxeologia-prekladu-a-tlmočenja-1-tlmočenie.html>
- TLMOČENIE v interdisciplinárnej perspektíve so zameraním na osobnostné charakteristiky a kognitívne aspekty. Banská Bystrica: Belianum. 2015.
- TUŽINSKÁ, Helena. 2020. Medzi riadkami. Etnografia tlmočenia azylových súdnych pojednávaní. Bratislava: AKAMedia.
- VERTANOVÁ, Silvia, ANDOKOVÁ, M., ŠTUBŇA, P., MOYŠOVÁ, S. 2015. Tlmočník ako rečník. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

Poznámky - časová záťaž študenta

120 hodín
 kombinované štúdium (P, S, K): 26 hodín
 samoštúdium, príprava na skúšku: 84 hodín
 rešerše, príprava zadaní, prezentácií: 10 hodín

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: prof. PhDr. Zuzana Bohušová, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 15.11.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-trs-004	Názov predmetu: Preklad audiovizuálnych textov
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Prednáška / Seminár Typ predmetu: B (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 13 / 13 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 2.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Maximálny počet bodov získaný za priebežné a záverečné hodnotenie je 100. Hodnotenie sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice: A (100 – 94 %), B (93 – 87 %), C (86 – 80 %), D (79 – 73 %), E (72 – 65 %). Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal za plnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov. a) priebežné hodnotenie: seminárna práca b) záverečné hodnotenie: záverečný písomný test	
Výsledky vzdelávania: Študent sa orientuje v základných otázkach týkajúcich sa stavu výskumu a praxe audiovizuálneho prekladu na Slovensku a v zahraničí. Ovláda teoretické východiská prekladu audiovizuálnych textov. Pozná špecifiká audiovizuálneho textu. Dokáže prekladať audiovizuálne texty s pomocou dialógovej listiny, scenára, prípadne z odposluchu. Pozná a dokáže správne používať špecifickú terminológiu audiovizuálneho prekladu. Aplikuje získané teoretické poznatky pri preklade audiovizuálnych textov z cudzieho jazyka do slovenčiny. Dokáže kriticky zhodnotiť vlastný i cudzí AV preklad. Orientuje sa na trhu AV médií, dokáže pracovať so špecifickými softvérmi na titulkovanie filmov.	
Stručná osnova predmetu: Audiovizuálny preklad a jeho postavenie v rámci translatológie. Multimediálny preklad. Špecifiká prekladu pre dabing a titulkovanie. Dialógová listina, filmový scenár. Titulkovacie softvéry. Kvalitatívne aspekty prekladov pre audiovizuálne médiá – situácia na Slovensku a v Európe, upravujúca legislatíva. Súčasný stav a perspektívy audiovizuálneho prekladu (vo vede a praxi). Postavenie a prax AV prekladateľa na Slovensku. Tlmočenie a preklad pre nepočujúce publikum.	
Odporúčaná literatúra: 1. PAULÍNYOVÁ, L. (2017) Z papiera na obraz. Proces tvorby audiovizuálneho prekladu. Bratislava: UK, 2017. 2. PEREZ, E. – BREZOVSKÁ, M. – JÁNOŠÍKOVÁ, Z. (2021) Slovenský dabing a titulkovanie v premenách času. Nitra: UKF, 2021.	

3. PEREZ, E. – HODÁKOVÁ, S. (2021) Kontúry filmového prekladu a tlmočenia: základné teoretické koncepty a východiská. Nitra: UKF, 2021.
4. DÍAZ CINTAS, J. (2001) La traducción audiovisual. El subtitulado. Salamanca: Almar, 2001.
5. DIAZ-CINTAS, J. (2009) New Trends in Audiovisual Translation. Bristol/Buffalo/Toronto: Multilingual Matters, 2009.
6. GROMOVÁ, E. – HODÁKOVÁ, S. – PEREZ, E. – ZÁHORÁK, A. (2016) Audiovizuálny preklad a nepočujúci divák. Problematika titulkovania pre nepočujúcich. Nitra: Filozofická fakulta UKF, 2016.
7. GROMOVÁ, E. – Janecová, E. (2014) Audiovizuálny preklad: výzvy a perspektívy, Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa, 2014.
8. DURO, M. (2001) La traducción para el doblaje y la subtitulación. Madrid: Cátedra, 2001.
9. CHAUME, F. (2004) Cine y traducción. Madrid: Cátedra, 2004.
10. POŠTA, M. (2014) Titulkujeme profesionálne. Praha: Apostrof, 2014.
11. MAKARIAN, G. (2005). Dabing. teória, realizácia, zvukové majstrovstvo. Bratislava : Ústav hudobnej vedy Slovenskej akadémie vied, 2005.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský

Poznámky - časová záťaž študenta

150 h., z toho: kombinované štúdium (P, S, C): 26 h. (1/1/0); samoštúdium (lektúra odborných textov): 24 h.; analýza prekladu AV textu: 20 h.; príprava a prezentácia seminárnej práce: 20 h.; titulkovanie krátkometrážneho filmu: 30 h.; príprava na záverečnú skúšku: 30 h.

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: Mgr. Eva Reichwalderová, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 13.11.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-trs-005	Názov predmetu: Prekladová literatúra a medziliterárne vzťahy
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Prednáška / Seminár Typ predmetu: B (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 13 / 13 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 1.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Úspešné zvládnutie záverečného testu orientovaného na prekladovú literatúru, dejiny prekladovej literatúry a problematiku medziliterárnych vzťahov. Maximálny počet bodov získaný za priebežné a záverečné hodnotenie je 100. Hodnotenie sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice: A (100 – 94 %), B (93 – 87 %), C (86 – 80 %), D (79 – 73 %), E (72 – 65 %). Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal za plnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov. a) priebežné hodnotenie: seminárna práca b) záverečné hodnotenie: záverečný písomný test	
Výsledky vzdelávania: Študent je: 1. schopný vnímať preklad v diachrónno-synchrónnom vývine 2. dokáže charakterizovať a hodnotiť jednotlivé obdobia vývinu dejín prekladu a analyzovať vybrané diela prekladovej literatúry. 3. dokáže zaradiť a chápať prekladovú literatúru v kontexte medziliterárnych vzťahov (preklad/prekladateľ ako mediátor kontaktu).	
Stručná osnova predmetu: Pojem prekladová literatúra a jej miesto v medziliterárnom procese. Počiatky prekladovej literatúry – preklady v rámci antických jazykov. Od prekladu antických autorov k súdobej európskej literatúre. Jazykové špecifiká v prekladovej literatúre – čeština a slovenčina ako cieľový jazyk. Tematické špecifiká vo vybraných obdobiach prekladovej literatúry – preromantizmus, romantizmus, realizmus, modernizmus, socializmus. Medziliterárne spoločenstvá. Medziliterárny proces, hľadanie diferencií, analógií a konfrontácií v textoch. Prekladateľská dvojdomovosť/viacdomovosť. Bilaterálnosť a polyliterárnosť. Programová vzájomná prekladateľská dvojdomovosť. Úloha a miesto prekladovej literatúry v súčasnosti. Maniplácia a propaganda v preklade. Prekladateľské osobnosti Slovenska.	
Odporúčaná literatúra: 1. BEDNÁROVÁ, K. (2015) Rukoväť prekladu na Slovensku I. (18. a 19. storočie). Bratislava: Univerzita Komenského, 2015.	

2. BEDNÁROVÁ, K. (2015) Rukoväť prekladu na Slovensku II. (Situácia slovenského umeleckého prekladu v 20. storočí). Bratislava: Univerzita Komenského, 2015.
3. BILOVESKÝ, V. – ŠUŠA, I. (2012) Banskobystrická translológia. Banská Bystrica : Fakulta humanitných vied, 2012.
4. HUŤKOVÁ, A. (2003) Vybrané kapitoly z dejín prekladu literárno-umeleckých textov. Banská Bystrica : Filologická fakulta, 2003.
5. ĎURIŠIN, D. (1992) Čo je svetová literatúra? Bratislava : Obzor, 1992
6. PASSIA, R. – MAGOVÁ, G. (Eds.) (2015) Deväť životov. rozhovory o preklade a literárnom živote. Bratislava: Kalligram. 2015.
7. FELIX, J. (1999) Slovenský preklad v perspektíve histórie a dneška. In: Chiméra prekladania. Antológia slovenského myslenia o preklade. Editorka: Dagmar Sabolová. Bratislava : Veda, Vydavateľstvo SAV a Ústav SAV, 1999.
8. CHALUPA, J. – REICHWALDEROVÁ, E. Danza de máscaras: motivaciones políticas e ideológicas de las transformaciones de las imágenes mediáticas: Picasso, García Lorca y Orteg y Gasset en la prensa checoslovaca. Sevilla: Caligrama, 2021.
9. ŠUŠA, I. (2014) Úvod do štúdia prekladovej literatúry. Banská Bystrica: Belianum, 2014.
10. FRANEK, L. (2015) Štatút komparatistiky v slovenskej literárnej vede. In Slavica literaria 18, 2015, 1, s. 41-52.
11. Zborníky Preklad a tlmočenie (1-11) a Preklad a kultúra (1-4). Banská Bystrica : Filologická fakulta, Fakulta humanitných vied a Filozofická fakulta UMB (1997-2014) a Nitra : Filozofická fakulta UKF (2004-2014)

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský

Poznámky - časová záťaž študenta

150 h., z toho: kombinované štúdium (P, S, C): 26 h.; samoštúdium (lektúra odborných textov): 24 h.; analýza vybraného prekladu: 30 h.; príprava a prezentácia seminárnej práce: 30h; príprava na záverečnú skúšku: 40 h.

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: Mgr. Eva Reichwalderová, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 13.11.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-rus-202	Názov predmetu: Prekladový seminár
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Seminár Typ predmetu: A (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 26 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 1.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: V priebehu semestra študent vypravuje a odovzdá tri preklady vybraných textov. Po ukončení semestra študent vypracuje záverečný písomný preklad textu tematicky a obsahovo v rozsahu prebratého učiva. Maximálny celkový počet bodov získaných za priebežné a záverečné hodnotenie je 100. Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal za plnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov. Hodnotenie sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice: A (100 – 94 %), B (93 – 87 %), C (86 – 80 %), D (79 – 73 %), E (72 – 65 %). a) priebežné hodnotenie: Odovzdanie troch prekladov počas semestra – 60 bodov (1 preklad – 20 bodov) b) záverečné hodnotenie: Záverečný písomný preklad (tematicky a obsahovo v rozsahu prebratého učiva) – 40 bodov	
Výsledky vzdelávania: Študent má praktické prekladateľské zručnosti potrebné pri preklade textov zo spoločenskovednej a mediálnej oblasti. Študent je oboznámený s typickými vlastnosťami a prostriedkami písomnej a ústnej podoby jazyka médií, najmä spravodajských žánrov, a so špecifikami spoločenskovedného a odborného diskurzu. Vie vybrať najvhodnejšiu stratégiu a prekladateľský postup. Efektívne využíva inštrumentárium prekladateľa a vytvorí si kvalitné lexikografické pomôcky v podobe glosárov z príslušných oblastí. Študent pozná sociopragmatické kontexty a komunikačné súvislosti ruského jazyka, ktoré uplatňuje pri prekladoch spoločenskovedných a publicistických textov. Študent má zručnosti v oblasti vyhľadávania a syntézy potrebných informácií, ktoré tvorivo uplatňuje v praxi, a praktické zručnosti v oblasti prekladu z ruštiny do slovenčiny.	
Stručná osnova predmetu: Fungovanie jazyka v spoločnosti a v medziľudskej komunikácii. Mediálna komunikácia v širších spoločenských, kultúrnych a pragmatických súvislostiach. Štylistické osobitosti publicistického štýlu, analýza žánrov. Jazykové prostriedky publicistického štýlu: lexikológia, frazeológia, syntax, formálna stránka textu. Prekladateľská analýza, tvorba glosárov, preklad publicistických, spoločenskovedných a jednoduchých odborných textov s tematickým zameraním na: médiá, nové médiá, politickú situáciu, významné svetové udalosti, významné svetové organizácie.	

Odporúčaná literatúra:

1. АЛЕКСЕЕВА, И. С.: Текст и перевод. Вопросы теории. Moskva: 2008.
2. ИЛЬИНА С. А.: Синтаксис письменной книжной речи. Moskva: 2008.
3. GROMOVÁ, E.: Interpretácia v procese prekladu. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa 1996.
4. ДЕРЯГИНА С. И.: В газетах пишут..., Moskva: 2005.
5. Preklad vo vedách o človeku a dialóg kultúr. M. Kusá, N. Rondziková (eds.). Bratislava: Ústav svetovej literatúry, VEDA, vydavateľstvo SAV 2020.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, ruský C1

Poznámky - časová záťaž študenta

150 hodín, z toho:

Kombinované štúdium (S, K): 26 hodín

samoštúdium: 24 hodín

samostatná práca na prekladoch, vypracovanie glosárov: 100 hodín

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: doc. Viktoria Liashuk, CSc., doc. PhDr. Marta Kováčová, PhD., prof. PhDr. Larisa Anatolievna Sugay, DrSc.**Dátum poslednej zmeny:** 06.11.2021**Schválil:** doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-rus-214	Názov predmetu: Rusko v 20. a 21. storočí
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Prednáška / Seminár Typ predmetu: B (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 26 / 13 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 1., 3.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: V priebehu semestra študent pripraví seminárnu prácu s prezentáciou na vybranú tému. Po ukončení semestra absolvuje záverečnú ústnu skúšku. Maximálny celkový počet bodov získaných za priebežné a záverečné hodnotenie je 100. Študent má právo na 1 opravný termín záverečnej skúšky. Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal za plnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov. Hodnotenie sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice: A (100 – 94 %), B (93 – 87 %), C (86 – 80 %), D (79 – 73 %), E (72 – 65 %). a) priebežné hodnotenie: Vypracovanie seminárnej práce a jej prezentácia – 50 bodov b) záverečné hodnotenie: Ústna skúška – 50 bodov	
Výsledky vzdelávania: Študent je oboznámený s historickými udalosťami Ruska od začiatku 20. storočia po koniec 2. desaťročia 21. storočia s akcentom na najvýznamnejšie spoločensko-politické, kultúrne a historické udalosti. Dokáže predstaviť osobnosti, ktoré pri prezentovaných udalostiach zohrali kľúčovú úlohu. Upevní si a rozšíri svoju poznatkovú bázu. Získané vedomosti je schopný aplikovať pri analýze vybraných textov a ich interpretácii, využíva ich pri predmetoch priamo súvisiacich s historickými zmenami. Dokáže posúdiť a vidieť historické javy v širších súvislostiach, nachádzať a argumentovať príčiny a dôsledky jednotlivých historických udalostí.	
Stručná osnova predmetu: Rusko na prelome 19. a 20. storočia – ruský kapitalizmus, migrácia obyvateľstva. Revolúcia v roku 1905, ekonomické a politické reformy v predrevolučnom Rusku. Rusko v 1. svetovej vojne, februárová a októbrová revolúcia v roku 1917. Koniec monarchie. História sovietskeho Ruska (Občianska vojna, kolektivizácia, industrializácia, stalinské represie). Veľká vlastenecká vojna – história a prehistória vojnového konfliktu, udalosti a výsledky, personálie. Posledné roky vlády J. Stalina – povojnová rekonštrukcia krajiny, nové politické procesy, medzinárodné vzťahy ZSSR, studená vojna.	

XX. zjazd ÚV KSSZ a „odmák“ – príčiny a dôsledku zmeny politického kurzu strany, odhalenie kultu osobnosti, medzinárodné vzťahy (Maďarsko, Karibská kríza, USA), kozmický program, šport.

Odstránenie N. S. Chruščova a začiatok politiky normalizácie, roky stagnácie, Pražská jar 1968 roka a ZSSR.

ZSSR v 70. rokoch a prvej polovici 80. rokov 20. storočia – gerontokracia, ekonomická kríza, vojna v Afganistane.

Michail Gorbačov a jeho úloha v histórii ZSSR a Ruska (Černobyľ, politika „uskorenia“, ekonomické reformy, sociálne, kultúrne reformy – glasnosť a perestrojka).

Rozpad ZSSR a socialistického tábora, koniec studenej vojny – príčiny a dôsledky.

Boris Jeľcin – história nového Ruska, prechod k trhovej ekonomike, privatizácia strategických podnikov a jej dôsledky, oligarchia.

Prvá a druhá čečenská vojna – príčiny, priebeh a dôsledky.

Vladimír Putin, jeho úloha pri stabilizácii Ruska a ozdravení ekonomiky, miesto Ruska v medzinárodných štruktúrach, problémy ruskej demokracie (Anna Politkovskaja a iní).

Odporúčaná literatúra:

1. SUGAY, L. A.: Istorija Rossii v chudožestvennykh obrazakh : učebnoe posobie dl'a studentov slovackich universitetov. Kniga 1, IX-XVIII vv. Banská Bystrica: Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela - Belianum, 2015.
2. BORISENKOVÁ, A. – KOVÁČOVÁ, M. – LIZOŇ, M. – REPOŇ, A. – SUGAY, L.: Istorija Rossii v chudožestvennykh obrazakh : učebnoe posobie dl'a studentov slovackich universitetov. Kniga 2, 19-20 vv. Banská Bystrica: Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela - Belianum, 2015.
3. FIGES, O.: Natašin tanec. Kultúrne dejiny Ruska. Premedia, 2020.
4. MALIA, M.: Sovětská tragedie. Dějiny socialismu v Rusku v letech 1917 – 1991. Praha: Argo, 2004.
5. ŠVANKAMAJER a kol.: Dějiny Ruska. Praha: 1995.
6. VIAZEMSKIJ, J. a kol.: Istorija Rossii s drevnejšich vremion do našich dnei. Moskva: 2005.
7. ZUBOV, A.: Dějiny Ruska 20. století (Díl II.) 1894 – 1939. Argo, 2014.
8. ZUBOV, A.: Dějiny Ruska 20. století (Díl I.). 1939 – 2007. Argo, 2015.
9. САХАРОВ, А. Н.: История России с древнейших времён до начала XXI века. Москва: «Астрель», 2005.
10. Encyklopédia svetových dejín. Bratislava: 1983.
11. GASSOWSKI, J.: Dejiny a kultúra starších Slovanov. Bratislava: 1989.
12. VOLKOGONOV, D.: Istorija Rossii: prošloe i sovremennost'. Moskva: 1990.
13. БЕРЕЗОВАЯ, Л. Г. – БЕРЛЯКОВА Н. П.: История русской культуры том 1. Москва: ВЛАДОС, 2002.
14. БЕРЕЗОВАЯ Л. Г. – БЕРЛЯКОВА Н. П.: История русской культуры том 2. Москва: ВЛАДОС, 2002.
15. ГЕНИС, А. – ВАЙЛЬ П.: 60-е. Мир советского человека. Москва: Новое литературное обозрение, 1998.
16. ЖУКОВСКИЙ, С. Т. – ЖУКОВСКАЯ И. Г.: Россия в истории мировой цивилизации X – XX вв. Москва: Школьная пресса, 2000.
17. КОСТОМАРОВ, Н. И.: Русская история в жизнеописаниях ее главнейших деятелей. Москва: ЭКСМО, 2006.
18. ПАШУТО, В. Т. – ИТЕНБЕРГ, Б. С. – ТАРНОВСКИЙ, К. Н. и др.: Иллюстрированная история СССР. Москва: 1987.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, ruský B2

Poznámky - časová záťaž študenta

150 hodín, z toho:

Kombinované štúdium (P, S, K): 39 hodín

samoštúdium: 61 h.

príprava prezentácie a vypracovanie seminárnej práce: 50 h.

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: doc. PhDr. Marta Kováčová, PhD., Mgr. Martin Lizoň, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 05.11.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-rus-215	Názov predmetu: Rusko vo filmovom umení 1
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Seminár Typ predmetu: B (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 26 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 2.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: V priebehu semestra študent prezentuje vybraný filmový text. Po ukončení semestra odovzdá seminárnu prácu. Maximálny celkový počet bodov získaných za priebežné a záverečné hodnotenie je 100. Študent má právo na 1 opravný termín záverečnej skúšky. Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal za plnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov. Hodnotenie sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice: A (100 – 94 %), B (93 – 87 %), C (86 – 80 %), D (79 – 73 %), E (72 – 65 %). a) priebežné hodnotenie: Prezentácia vybraného filmového diela – 30 bodov b) záverečné hodnotenie: Vypracovanie seminárnej práce – 70 bodov	
Výsledky vzdelávania: Cieľom predmetu je oboznámiť študentov s precedenčnými dielami ruského filmového umenia. Prostredníctvom ruskej filmovej tvorby sa študenti oboznámia s významnými spoločensko-politickými, kultúrnymi a historickými udalosťami. Študent sa tiež naučí vnímať filmové umenie ako svojbytný druh umeleckého prejavu, zoznámi sa s jeho históriou, ktorú chápe v kontexte histórie Ruska a jeho umeleckej kultúry. Študent si osvojí semiotiku a štylistiku filmového diela, rozšíri svoje interkultúrne kompetencie, zlepši jazykové zručnosti, výrazne rozšíri slovnú zásobu.	
Stručná osnova predmetu: Predmet predstavuje prierez ruskou filmovou tvorbou od jej vzniku až po precedenčné diela ruskej kinematografie 50. rokov 20. storočia. Snahou je nielen prezentovať tento druh umeleckého prejavu, ale tiež akcentovať kultúrno-historické, spoločenské a politické predpoklady a determinanty jeho vývoja. V rámci predmetu sa študent zoznámi s významnými ruskými režisérmi, scenáristami, kameramanmi a hercami. <ul style="list-style-type: none"> • Prvé roky filmu v Rusku, prvé filmové seansy, prví autori a filmové diela. • Významné diela čierno-bieleho nemého filmu. • Vybrané diela Sergeja Ejzenštejna, Vsevoloda Pudovkina a Alexandra Dovženka. • Dokumentárny film Dzigu Vertova. • Klasika socialistického realizmu vo filme – kolektivizácia, industrializácia a kultúrna revolúcia na filmovom plátne.	

- Veľká vlastenecká vojna a filmové umenie.
- Povojnová kinematografia – tematické spektrum a transformácie obrazu vojny.
- Historické a biografické filmy konca 40. rokov a prvej polovice 50. rokov.
- Nové osobnosti vo svete filmu 50. rokov – Grigorij Čuchraj, Marlen Chucijev, El'dar Riazanov.

Odporúčaná literatúra:

1. LIZOŇ, M.: Istorija Rossii v chudožestvennykh obrazach : metodičeskije ukazanija, zadanija i kommentarii k rabote s chudožestvennymi fil'mami, posviaščennymi stranicam russkoj istorii i kul'tury. Dľja studentov-rusistov slovackich universitetov. Banská Bystrica: Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela - Belianum, 2015.
2. PAŠTĚKA, J.: Estetické paralely umenia. Štúdie o divadle, dramatiky a filme. Bratislava: SAV, 1976.
3. STRUSKOVÁ, E.: Mezi literaturou a filmem. Jevgenij Gabrilovič, Čingiz Ajtmatov, Vasilij Šukšin, Nikita Michalkov. Praha: Československý filmový ústav, 1988.
4. THOMPSON, K. – BORDWELL, D.: Dějiny filmu. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2007.
5. ЕЛИСЕЕВА, Е.: Художественное пространство в отечественных игровых фильмах XX века. Moskva: Старклайт, 2012.
6. МУССКИЙ, И. А.: 100 великих отечественных кинофильмов. Moskva: Вече, 2005.
7. ЮРЕНЕВ, Р.: Книга фильмов. Статьи и рецензии разных лет. Moskva: Искусство, 1981.
8. Сеанс – журнал о кино. [online]. Dostupné na: <https://seance.ru/magazine/>
9. Искусство кино. [online]. Dostupné na: <https://kinoart.ru/>

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, ruský C1

Poznámky - časová záťaž študenta

150 hodín, z toho:

Kombinované štúdium (S, K): 26 hodín

samoštúdium: 50 hodín

príprava prezentácie: 24 hodín

vypracovanie seminárnej práce: 50 hodín

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: Mgr. Martin Lizoň, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 05.11.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-rus-216	Názov predmetu: Rusko vo filmovom umení 2
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Seminár Typ predmetu: B (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 26 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 3.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: V priebehu semestra študent prezentuje vybraný filmový text. Po ukončení semestra odovzdá seminárnu prácu. Maximálny celkový počet bodov získaných za priebežné a záverečné hodnotenie je 100. Študent má právo na 1 opravný termín záverečnej skúšky. Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal za plnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov. Hodnotenie sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice: A (100 – 94 %), B (93 – 87 %), C (86 – 80 %), D (79 – 73 %), E (72 – 65 %). a) priebežné hodnotenie: Prezentácia vybraného filmového diela – 30 b) záverečné hodnotenie: Vypracovanie seminárnej práce – 70 bodov	
Výsledky vzdelávania: Cieľom predmetu je oboznámiť študentov s precedenčnými dielami ruského filmového umenia. Prostredníctvom ruskej filmovej tvorby sa študenti oboznámia s významnými spoločensko-politickými, kultúrnymi a historickými udalosťami. Študent sa tiež naučí vnímať filmové umenie ako svojbytný druh umeleckého prejavu, zoznámi sa s jeho históriou, ktorú chápe v kontexte histórie Ruska a jeho umeleckej kultúry. Študent si osvojí semiotiku a štylistiku filmového diela, rozšíri interkultúrne kompetencie, zlepší jazykové zručnosti, výrazne rozšíri slovnú zásobu.	
Stručná osnova predmetu: Predmet predstavuje prierez ruskou filmovou tvorbou od 60. rokov 20. storočia po súčasnosť. Zámerom je nielen prezentovať tento druh umeleckého prejavu, ale tiež akcentovať kultúrno-historické, spoločenské a politické predpoklady a determinanty jeho vývoja. Zoznamuje s významnými ruskými režisérmi, scenáristami, kameramanmi a hercami. <ul style="list-style-type: none"> • Filmová tvorba v rokoch „chruščovovského odmäku“ – kultové diela Georgija Denelija, Marlena Chucijeva, Kiry Muratovovej. • Nové osobnosti vo filmovej tvorbe – Sergej Michalkov Končalovský. • Minulosť, prítomnosť a vízie budúcnosti vo filmoch Andreja Tarkovského. • História Ruska v tvorbe Nikitu Michalkova. • Kinematografia 80. rokov – tvorba Karena Šachnazarova, Vadima Abdrašitova, Sergeja Soloviiova a iných.	

- 90. roky a ich reflexia v tvorbe El'dara Riazanova, Alexeja Učiteľa, Sergeja Bodrova, Alexeja Balabanova a iných.
- História vo filmoch Alexandra Sokurova, Pavla Lungina, Vladimíra Bortka, Kirilla Serebrennikova a iných.
- Súčasné Rusko vo filmoch Jurija Bykova.
- Kinematografia Andreja Zviaginceva.

Odporúčaná literatúra:

1. LIZOŇ, M.: Istorija Rossii v chudožestvennyh obrazach : metodičeskije ukazanija, zadanija i kommentarii k rabote s chudožestvennymi fil'mami, posviaščennymi stranicam ruskoj istorii i kul'tury. Dlja studentov-rusistov slovackich universitetov. Banská Bystrica: Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela - Belianum, 2015.
2. PAŠTÉKA, J.: Estetické paralely umenia. Štúdie o divadle, dramatike a filme. Bratislava: SAV, 1976.
3. STRUSKOVÁ, E.: Mezi literaturou a filmem. Jevgenij Gabrilovič, Čingiz Ajtmatov, Vasilij Šukšin, Nikita Michalkov. Praha: Československý filmový ústav, 1988.
4. THOMPSON, K. – BORDWELL, D.: Dějiny filmu. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2007.
5. ЕЛИСЕЕВА, Е.: Художественное пространство в отечественных игровых фильмах XX века. Moskva: Старклайт, 2012.
6. МУССКИЙ, И. А.: 100 великих отечественных кинофильмов. Moskva: Вече, 2005.
7. ЮРЕНЕВ, Р.: Книга фильмов. Статьи и рецензии разных лет. Moskva: Искусство, 1981.
8. Сеанс – журнал о кино. [online]. Dostupné na: <https://seance.ru/magazine/>
9. Искусство кино. [online]. Dostupné na: <https://kinoart.ru/>

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, ruský C1

Poznámky - časová záťaž študenta

150 hodín, z toho:

Kombinované štúdium (S, K): 26 hodín

samoštúdium: 40 hodín

príprava prezentácie: 24 hodín

vypracovanie seminárnej práce: 60 hodín

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: Mgr. Martin Lizoň, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 05.11.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-rus-213	Názov predmetu: Ruská exilová literatúra 20. storočia
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Prednáška / Seminár Typ predmetu: B (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 13 / 13 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 1.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: V priebehu semestra študent pripraví seminárnu prácu na vybranú tému. Po ukončení semestra študent absolvuje záverečnú ústnu skúšku. Maximálny celkový počet bodov získaných za priebežné a záverečné hodnotenie je 100. Študent má právo na 1 opravný termín záverečnej skúšky. Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal za plnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov. Hodnotenie sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice: A (100 – 94 %), B (93 – 87 %), C (86 – 80 %), D (79 – 73 %), E (72 – 65 %). a) priebežné hodnotenie: Seminárna práca – 0 – 50 bodov b) záverečné hodnotenie: Ústna skúška – 0 – 50 bodov	
Výsledky vzdelávania: Študent má vedomosti o vývoji ruskej literatúry v 20. stor. v emigrácii, o nositeľoch Nobelovej ceny za literatúru. Je schopný samostatného štúdia umeleckých textov a odbornej literatúry. Orientuje sa v literárnych štýloch v prelínaní s inými druhmi kultúry. Má vedomosti z dejín a kultúry Ruska prehĺbené o tvorbu významných predstaviteľov ruskej literatúry a literárnej kritiky, ktorí museli opustiť svoju vlasť. Pozná dobové súvislosti. Je schopný praktického rozboru vybraných literárnych diel. Pozná jednotlivé etapy vývoja ruskej emigračnej literatúry – tri vlny ruskej emigrácie, literárne a mimoliterárne vplyvy a javy v kontexte s inými typmi materiálnej a duchovnej kultúry. Pozná autorov a literárne javy, ktoré ostali mimo pozornosti literárneho diania v sovietskom období.	
Stručná osnova predmetu: 1. Literatúra ruskej emigrácie, tri vlny ruskej emigrácie – základná charakteristika, hlavní predstavitelia, žánrová problematika a tematické osobitosti prvej vlny ruskej emigrácie. 2. Nikolaj Berďajev – ruský náboženský filozof, predstaviteľ existencializmu. 3. Arkadij Averčenko; Teffi (život a dielo, humoristicko-satirické časopisy). 4. Marina Cvetajeva – pražské obdobie jej tvorby, analýza najvýznamnejších zbierok. 5. Ivan Bunin – laureát Nobelovej ceny za literatúru, obdobie emigrácie. 6. Vladimír Nabokov – životné osudy spisovateľa, analýza najvýznamnejších románov. 7. Literatúra 70. – 90. rokov 20. storočia. 8. Sergej Dovlatov – osobnosť, životné osudy, život a tvorba.	

9. Vasilij Aksenov život a tvorba, analýza jeho poviedkovej tvorby.
10. Aleksander Solženicyn: Jeden deň Ivana Denisoviča, Rakovina, Súostrovie Gulag, Červené koleso, Martionina chalupa a iné.
11. Poézia Josifa Brodského.
12. Súčasná ruská literatúra v emigrácii.

Odporúčaná literatúra:

1. ČERVENĀK, A.: Ruská literatúra v súčasnom svete. Bratislava – Nitra: 2005.
2. AGENOSOV, V. V.: Literatura ruského zarubežia (1918 – 1996). Moskva: Terra, 1998.
3. MINEJEVA, I. N.: Literatura ruského zarubežia (XX – začiatok XXI v.). Petrozavodsk: 2012.
4. ČUDAKOVA, M.: Poetika Zoščenko. Moskva: 1974.
5. GOLUBKOV, M. M.: Russkaja literatura XX veka. Moskva: 2003.
6. JERŠOV, M. I.: Russkaja literatura XX veka. Moskva: 1995.
7. LEJDERMAN, N. J. – LIPOVECKIJ, M. N.: Soveremennaja russkaja literatura 1950 – 1990-e gody. Tom 2. Moskva: 2003.
8. SAENIKOVA, I. G.: Russkaja proza XX veka. Moskva: 2003.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, ruský B2

Poznámky - časová záťaž študenta

150 hodín, z toho:

Kombinované štúdium (P, S, K): 26 h.

samoštúdium: 30 h.

čítanie umeleckých textov: 34 h.

príprava seminárnej práce: 30 h.

príprava na ústnu skúšku: 30 h.

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: Mgr. Anton Repoň, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 14.12.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-rus-201	Názov predmetu: Textová lingvistika
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Prednáška / Seminár Typ predmetu: A (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 13 / 26 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 1., 3.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: V priebehu semestra študent vypracuje a odovzdá domáce zadania. Po ukončení semestra študent absolvuje záverečnú skúšku, pozostávajúcu z písomnej a ústnej časti. Maximálny celkový počet bodov získaných za priebežné a záverečné hodnotenie je 100. Študent má právo na 1 opravný termín záverečnej skúšky. Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal za plnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov. Hodnotenie sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice: A (100 – 94 %), B (93 – 87 %), C (86 – 80 %), D (79 – 73 %), E (72 – 65 %). a) priebežné hodnotenie: Vypracovanie domácich zadaní – 0 – 30 bodov Vypracovanie seminárnej práce – 0 – 30 bodov b) záverečné hodnotenie: Ústna a písomná záverečná skúška – 0 – 40 bodov (písomná časť – 0 – 20 bodov, ústna časť – 0 – 20 bodov)	
Výsledky vzdelávania: Študent má systémové poznatky o makrosyntaktickej rovine ruského jazyka ako funkčnej zložke jazykového systému. Ovláda základné pojmy a terminológiu predmetu a chápe tieto znalosti ako súčasť jadra profesijného štandardu a nevyhnutný predpoklad cudzojazyčného vzdelávania na základe textu ako základnej jednotky prekladu a vyučovania. Má poznatky o spojitosti jazyka (rôznych typov textov) s kultúrnym i spoločenským rozvojom a národnou kultúrnou svojbytnosťou. Pozná spoločenské postavenie a fungovanie ruského jazyka v textoch, predstavuje si tento vzťah v širších spoločenských, kultúrnych a pragmatických súvislostiach a vo vzťahu so slovenským jazykovo-kultúrnym kontextom. Vie prakticky aplikovať vedecké poznanie z tejto oblasti (predstavené v rusko-slovenskom porovnávacom pláne) pri rozvíjaní komunikačno-pragmatických kompetencií a zručností spojených s analýzou a tvorbou rôznych typov textu v ruskom jazyku a pri kultivovaní interpretačných zručností využiteľných v širokom spektre komunikačných sfér, vrátane redakčnej praxe. Chápe zovšeobecňujúci charakter predmetu a využíva vyučovací obsah pre rozvíjanie systémových a komunikačných znalostí o otázkach kultúry. Chápe informáciu na povrchovej a v hĺbkovej štruktúre. Vie komplexne popísať texty ako jednotky reči v lingvistickom, textocentrickom, pragmatickom a kognitívnom aspekte. Pozná princípy textovej analýzy rôznych typov, vie využívať získané vedomosti pri analýze textu, ktorý dokáže	

charakterizovať z lingvistického aspektu podľa sémantickej a kompozičnej organizácie, čo využíva v redakčnej práci. Ovláda metódy analýzy a zákonitosti tvorby textu, dokáže analyzovať jazykové osobitosti textu v závislosti od oblasti ich používania a určenia.

Stručná osnova predmetu:

Textová lingvistika ako veda a vyučovací predmet.

Z dejín textovej lingvistiky.

Členenie (rubrikácia) vedeckého textu. Kompozičné členenie textu (odsek).

Znaky, kategórie, funkcie textu. Štruktúra (povrchová a hĺbková) a vlastnosti textu.

Jednotky textu. Zložitý syntaktický celok (сложное синтаксическое целое).

Druhy vzťahu v zložitom syntaktickom celku (reťazový, paralelný a logický) a ich jazykové prostriedky.

Formálne gramatické kategórie textu.

Externé odkazy na text.

Intertextualita.

Typológia textov (opis, rozprávanie, úvaha, smernica).

Dialóg ako špeciálny typ textu. Text a hypertextový diskurz.

Zmyslové a formálne kategórie textu (kontinuum, retrospekcia a prospekcia, integrácia a úplnosť textu), lineárne a vertikálne členenie textu.

Externé odkazy na text, intertext.

Typológia textov.

Odporúčaná literatúra:

ČERNÁVSKAJA, V. Je.: Lingvistika teksta: Polikodovost', intertekstual'nost', interdiskursivnost'. Moskva : LIBROKOM 2009.

KOŠEVAJA, I. G.: Tekstoobrazujuščije struktury jazyka i reči. Moskva : URSS 2018.

VALGINA, N. S.: Teoriya teksta. Moskva : Logos 2003. Dostupné na internete: https://pseudology.org/Literature/ValginaNS_TeoriyaTeksta2.pdf

GALPERIN, I. R.: Tekst kak objekt lingvističeskogo issledovania. Moskva : URSS 2009.

TURAJEVA, Z. Ja.: Lingvistika teksta. Moskva : LIBROKOM 2018.

FILLIPOV, K. A.: Lingvistika teksta. Kurs lekcij. Sankt-Peterburg : Izd-vo SPb un-ta, 2003. Dostupné na internete: <https://zadocs.ru/pravo/12403/index.html>.

SOLGANIK, G. Ja.: Očerki modal'nogo sintaksisa. Moskva : FLINTA; Nauka 2010.

BOLOTNOVA, N. S.: Kommunikativnaja stilistika teksta. Slovar - tezaus. Moskva : FLINTA; Nauka 2009.

VOJTEK, J.: Úvod do organizácie redakčnej práce a redigovania. Bratislava: Filozofická fakulta 2000.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, ruský B2 – C1

Poznámky - časová záťaž študenta

150 hodín:

Kombinované štúdium (P, S, K): 39 hodín

samoštúdium: 26 hodín

vypracovanie domácich zadaní: 40 hodín

príprava seminárnej práce 20 hodín

príprava na záverečnú skúšku: 25 hodín

Hodnotenie predmetov							
Nový predmet							
A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Vyučujúci: doc. Viktoria Liashuk, CSc.							
Dátum poslednej zmeny: 15.12.2021							
Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.							

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-rus-223	Názov predmetu: Tlmočenie 1
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Seminár Typ predmetu: B (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 26 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 1.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: V priebehu semestra študent vypravuje prepis a analýzu vlastných nahrávok tlmočenia a absolvuje hodnotené tlmočenie. Po ukončení semestra študent absolvuje záverečnú ústnu skúšku z tlmočenia. Študent má právo na 1 opravný termín záverečnej skúšky. Maximálny celkový počet bodov získaných za priebežné a záverečné hodnotenie je 100. Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal za plnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov. Hodnotenie sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice: A (100 – 94 %), B (93 – 87 %), C (86 – 80 %), D (79 – 73 %), E (72 – 65 %). a) priebežné hodnotenie: Prepis a analýza vlastných nahrávok tlmočenia – 0 – 25 bodov Tlmočnicke výkony – 0 – 25 bodov b) záverečné hodnotenie: Ústna skúška – tlmočenie – 0 – 50 bodov	
Výsledky vzdelávania: Študent je oboznámený s tlmočnickými stratégiami a aktívne ich využíva v praxi. Pozná techniky konzekutívneho a simultánneho tlmočenia, zvláda stres a strach z vystupovania pred publikom, dokáže bez ťažkostí ovládať tlmočnicu kabínu. Má všeobecný prehľad a orientuje sa v aktuálnom spoločensko-politickom dianí doma i v zahraničí. Je schopný dôsledne sa pripraviť na tlmočnicke výkony.	
Stručná osnova predmetu: Cvičenia na shadowing. Anticipačné cvičenia. Pamäťové cvičenia. Návčik rozdelenia a rozštiepenia pozornosti. Návčik parafrázovania. Precvičovanie notačnej techniky. Syntéza zručností pri návčiku simultánneho tlmočenia vybraných komunikátov. Simulácie. Syntéza zručností pri návčiku konzekutívneho tlmočenia vybraných komunikátov. Simulácie. Návčik sprievodcovského tlmočenia. Simulácie.	
Odporúčaná literatúra: 1. МИНЬЯР-БЕЛЮРУЧЕВ, Р. К.: Теория и методы перевода. Москва: 1996. (URL: https://studfile.net/preview/4121905/)	

2. MAKAROVÁ, V.: Tlmočenie. Hraničná oblasť medzi vedou, skúsenosťou a umením možného. Bratislava: 2004.
3. MŮGLOVÁ, D.: Komunikácia, tlmočenie, preklad alebo Prečo spadla Babylonská veža? Bratislava: Enigma, 2009.
4. Speech Repository. Interpretation. Dostupné online na: <https://webgate.ec.europa.eu/sr/home>
5. ФАЛАЖЕЕВ, А. - МАЛАФЕЕВА, А.: Упражнения для синхрониста. ЗЕЛЕНОЕ ЯБЛОКО 2014. (URL: <https://docplayer.com/28032872-Uprazhneniya-dlya-sinhronista-zelenoe-yabloko.html>)

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:
slovenský, ruský C1

Poznámky - časová záťaž študenta

150 hodín, z toho:

Kombinované štúdium (S): 26 hodín

simulované podujatie: 64 h.

samoštúdium – cvičenia na doma: 10 h.

analýza nahrávok: 20 h.

príprava na tlmočenie: 15h.

vyhľadávanie informácií: 15 h.

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: PhDr. Štefan Dorčák, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 06.11.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-rus-224	Názov predmetu: Tlmočenie 2
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Seminár Typ predmetu: B (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 26 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 2.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: V priebehu semestra študent vypravuje prepis a analýzu vlastných nahrávok tlmočenia a absolvuje hodnotené tlmočenie. Po ukončení semestra študent absolvuje záverečnú ústnu skúšku z tlmočenia. Študent má právo na 1 opravný termín záverečnej skúšky. Maximálny celkový počet bodov získaných za priebežné a záverečné hodnotenie je 100. Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal za plnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov. Hodnotenie sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice: A (100 – 94 %), B (93 – 87 %), C (86 – 80 %), D (79 – 73 %), E (72 – 65 %). a) priebežné hodnotenie: Prepis a analýza vlastných nahrávok tlmočenia – 0 – 25 bodov Tlmočnicke výkony – 0 – 25 bodov b) záverečné hodnotenie: Ústna skúška – tlmočenie – 0 – 50 bodov	
Výsledky vzdelávania: Študent je schopný tlmočiť náročnejšie komunikáty z/do ruského a slovenského jazyka. Flexibilne volí tlmočnicke stratégie podľa potreby. Vie tlmočiť pilota a aj vo funkcii pilota. Tlmočí priechne z českého jazyka do ruského jazyka, má všeobecný prehľad a orientuje sa v aktuálnom spoločensko-politickom dianí doma i v zahraničí. Je schopný dôsledne sa pripraviť na tlmočnicke výkony.	
Stručná osnova predmetu: Nácvik tlmočnickej stratégie. Anticipačné a pamäťové cvičenia. Precvičovanie simultánneho tlmočenia, šušotáže, tlmočenia z listu, simulovanej modelovej konferencie, priečného tlmočenia, pilotáže.	
Odporúčaná literatúra: 1. МИНЬЯР-БЕЛОРУЧЕВ, Р. К.: Теория и методы перевода. Москва: 1996. (URL: https://studfile.net/preview/4121905/) 2. MAKAROVÁ, V.: Tlmočenie. Hraničná oblasť medzi vedou, skúsenosťou a umením možného. Bratislava: 2004. 3. MÜGLOVÁ, D.: Komunikácia, tlmočenie, preklad alebo Prečo spadla Babylonská veža? Bratislava: Enigma, 2009.	

4. Speech Repository. Interpretation. Dostupné online na: <https://webgate.ec.europa.eu/sr/home>
5. ФАЛАЖЕЕВ, А. – МАЛАФЕЕВА, А.: Упражнения для синхрониста. ЗЕЛЕНОЕ ЯБЛОКО 2014. (URL: <https://docplayer.com/28032872-Uprazhneniya-dlya-sinhronista-zelenoe-yabloko.html>)

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, ruský C1

Poznámky - časová záťaž študenta

150 hodín, z toho:

Kombinované štúdium (S, K): 26 hodín

simulované podujatie: 64 h.

samoštúdium – cvičenia na doma: 10 h.

analýza nahrávok: 20 h.

príprava na tlmočenie: 15 h.

vyhľadávanie informácií: 15 h.

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: PhDr. Štefan Dorčák, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 06.11.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-rus-203	Názov predmetu: Tlmočnicky seminár
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Seminár Typ predmetu: A (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 26 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 3.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: V priebehu semestra študent vypracuje analýzu vlastnej nahrávky tlmočenia, absolvuje hodnotené tlmočenie a vypracuje glosár termínov. Po ukončení semestra študent absolvuje záverečnú skúšku v podobe tlmočenie modelovej konferencie. Študent má právo na 1 opravný termín záverečnej skúšky. Maximálny celkový počet bodov získaných za priebežné a záverečné hodnotenie je 100. Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal za plnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov. Hodnotenie sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice: A (100 – 94 %), B (93 – 87 %), C (86 – 80 %), D (79 – 73 %), E (72 – 65 %). a) priebežné hodnotenie: Odovzdanie jednej analýzy vlastnej nahrávky tlmočenia – 0 – 10 bodov Tlmočnicke výkony – 0 – 30 bodov Vypracovanie glosára – 0 – 20 bodov b) záverečné hodnotenie: Modelová konferencia – 0 – 40 bodov	
Výsledky vzdelávania: Študent je oboznámený s nuansami tlmočnickeho povolania, dôkladne pozná stratégie na zvládnutie komplexnejších komunikátov, aktívne využíva nadobudnuté teoretické poznatky v praxi, pozná súčasné trendy v oblasti tlmočenia, orientuje sa v praxeologických a praktických otázkach tlmočnickeho povolania, je schopný si pripraviť dôkladný glosár v elektronickej podobe.	
Stručná osnova predmetu: Špecifiká konzekutívneho a simultánneho tlmočenia. Pamäťové cvičenia. Konzekutívne a simultánne tlmočenie videonahrávok z/do ruského a slovenského jazyka. Tlmočenie z listu. Tvorba elektronických glosárov. Tlmočenie simulovaných podujatí a konferencií.	
Odporúčaná literatúra: 1. МИНЬЯР-БЕЛОРУЧЕВ, Р. К.: Теория и методы перевода. Москва: 1996. (URL: https://studfile.net/preview/4121905/) 2. MAKAROVÁ, V.: Tlmočenie. Hraničná oblasť medzi vedou, skúsenosťou a umením možného. Bratislava: 2004.	

3. MÜGLOVÁ, D.: Komunikácia, tlmočenie, preklad alebo Prečo spadla Babylonská veža?
Bratislava: Enigma, 2009.

4. Speech Repository. Interpretation. Dostupné online na: <https://webgate.ec.europa.eu/sr/home>

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, ruský C1

Poznámky - časová záťaž študenta

150 hodín, z toho:

Kombinované štúdium (S, K): 26 hodín

príprava na simulované podujatie: 32 h.

príprava glosára: 10 h.

analýza nahrávok: 20 h.

príprava na modelovú konferenciu: 32 h.

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: PhDr. Štefan Dorčák, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 06.11.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-rus-219	Názov predmetu: Umelecký preklad 1
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Seminár Typ predmetu: B (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 26 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 1.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: V priebehu semestra študent odovzdá tri preklady textov v rozsahu jednej strany formátu A4. Po ukončení semestra študent odovzdá preklad vybraného diela. Maximálny celkový počet bodov získaných za priebežné a záverečné hodnotenie je 100. Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal za plnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov. Hodnotenie sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice: A (100 – 94 %), B (93 – 87 %), C (86 – 80 %), D (79 – 73 %), E (72 – 65 %). a) priebežné hodnotenie: Odovzdanie troch prekladov v rozsahu A4 – 45 bodov (1 preklad – 15 bodov) b) záverečné hodnotenie: Preklad vybraného diela – 55 bodov	
Výsledky vzdelávania: Cieľom seminárov je pripraviť študentov rusistiky na prekladateľskú prax a redaktorskú prácu s ruskými umeleckými textami tak, aby boli schopní vykonávať túto prácu v rôznych redakciách. Študenti sa oboznamujú s umeleckým prekladom ako s tvorivým procesom, ktorý je determinovaný daným časopriestorom. Študenti majú základné informácie o prekladaní a redigovaní umeleckých textov a sú schopní ich v plnej miere uplatňovať pri praktickej translačnej/redakčnej činnosti. Študenti sú oboznámení so špecifikami umeleckých textov, s prekladateľskými postupmi, s charakteristickými znakmi, ktoré sa môžu prejavovať na rôznych úrovniach textu. Sú schopní ich prenášať do prekladu.	
Stručná osnova predmetu: Základné teoretické prístupy v uvažovaní o umeleckom preklade a špecifiká umeleckého prekladu. Teoretické zásady umeleckého prekladu. Základné kompetencie prekladateľa. Dobry prekladateľ z ruskej literatúry ako tvorca idiolektov vo funkcii ich komunikatívnej hodnoty. Uplatňovanie postupov umeleckého prekladu v textoch ruských autorov 19. a 20. storočia. Veľká pozornosť sa pri nácviku praktických činností bude venovať spisovnej slovenčine a jazykovej kultúre.	
Odporúčaná literatúra:	

1. FELDEK, L.: Z reči do reči. Bratislava: 1977.
2. FERENČÍK, J.: Kontexty prekladu. Bratislava: 1982.
3. GROMOVÁ, E.: Interpretácia v procese prekladu. Nitra: 1996.
4. HRDLIČKA, M.: Literární překlad a komunikace. Praha: 1997.
5. Chiméra prekladania. Antológia slovenského myslenia o preklade 1. Bratislava: Veda, 1999.
6. KOVAČIČOVÁ, O. – KUSÁ, M.: Slovník slovenských prekladateľov umeleckej literatúry 20. storočia. A # K. Bratislava: Veda, 2015.
7. KOVAČIČOVÁ, O. – KUSÁ, M.: Slovník slovenských prekladateľov umeleckej literatúry 20. storočia. L # Ž. Bratislava: Veda, 2017.
8. KUSÁ, M.: Preklad literárnych textov: komunikácia medzi národmi, jazykmi a kultúrami. In: Preklad ako súčasť dejín kultúrneho priestoru. Bratislava: Veda, 2005.
9. POPOVIČ, A.: Teória umeleckého prekladu. Bratislava: 1975.
10. SLOBODNÍK, D.: Teória a prax básnického prekladu. Bratislava: 1990.
11. VILIKOVSKÝ, J.: Preklad ako tvorba. Bratislava: 1984.
12. VOJTEK, J.: Úvod do organizácie redakčnej práce a redigovania. Bratislava: Filozofická fakulta 2000.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:
slovenský, ruský C1

Poznámky - časová záťaž študenta
150 hodín, z toho:
Kombinované štúdium (S, K): 26 hodín
samoštúdium: 30 hodín
proces prekladania textov: 94 hodín

Hodnotenie predmetov
Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: doc. PhDr. Marta Kováčová, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

Dátum poslednej zmeny: 13.12.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-rus-220	Názov predmetu: Umelecký preklad 2
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Seminár Typ predmetu: B (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 26 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 2	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 2.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: V priebehu semestra študent odovzdá tri preklady textov v rozsahu jednej strany formátu A4. Po ukončení semestra študent odovzdá preklad vybraného diela a prezentuje kritiku vybraného prekladu. Maximálny celkový počet bodov získaných za priebežné a záverečné hodnotenie je 100. Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal za plnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov. Hodnotenie sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice: A (100 – 94 %), B (93 – 87 %), C (86 – 80 %), D (79 – 73 %), E (72 – 65 %). a) priebežné hodnotenie: Odovzdanie troch prekladov v rozsahu A4 – 45 bodov (1 preklad – 15 bodov) b) záverečné hodnotenie: Kritika vybraného prekladu – 20 bodov, Vypracovanie prekladu vybraného diela – 35 bodov	
Výsledky vzdelávania: Študenti majú hlboké znalosti z oblasti umeleckého prekladu. Majú tiež prierezové vedomosti o zásadách redigovania umeleckých textov a organizácii redakčnej práce. Študenti sú schopní komentovať vlastné preklady, hľadať a nachádzať správne prekladateľské riešenia, adekvátne prekladať umelecký text, rozoznávať príznakový segment cieľového textu. V priebehu semestra si študenti rozvíjajú svoje prekladateľské kompetencie, paralelne sa učiac udržiavať dialóg medzi východiskovou a cieľovou kultúrou. Dokážu tvorivým spôsobom riešiť stanovené úlohy z oblasti redakčnej práce.	
Stručná osnova predmetu: Umelecký preklad 2 nadväzuje na predmet umelecký preklad 1. Výučba je zameraná na nasledujúce okruhy: - rozvíjanie a upevňovanie najdôležitejších metodologických postupov v procese prekladu, - prekladateľ ako znalec a sprostredkovateľ cudzej kultúry – ruských reálií, zvykov a tradícií, - implementácia naturalizácie, exotizácie a kreolizácie do translačného procesu, - uplatňovanie postupov umeleckého prekladu v textoch ruských autorov 19. a 20. storočia, - formovanie schopnosti prezentovať vlastné názory na preklad umeleckého textu.	
Odporúčaná literatúra:	

1. FERENČÍK, J.: Kontexty prekladu. Bratislava: 1982.
2. GROMOVA, E.: Interpretácia v procese prekladu. Nitra: 1996.
3. KOVAČIČOVÁ, O. – KUSÁ, M.: Slovník slovenských prekladateľov umeleckej literatúry 20. storočia. A – K. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV 2015.
4. KOVAČIČOVÁ, O. – KUSÁ, M.: Slovník slovenských prekladateľov umeleckej literatúry 20. storočia. L – Ž. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV 2017.
5. POPOVIČ, A.: Teória umeleckého prekladu. Bratislava: 1975.
6. VALCEROVÁ, A.: Hľadanie súvislostí v básnickom preklade. Prešov: 2006.
7. VILIKOVSKÝ, J.: Preklad ako tvorba. Bratislava: 1984.
8. VOJTEK, J.: Úvod do organizácie redakčnej práce a redigovania. Bratislava: Filozofická fakulta 2000.

Umelecké texty na preklad podľa výberu vyučujúceho.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, ruský C1

Poznámky - časová záťaž študenta

150 hodín, z toho:

Kombinované štúdium (S, K): 26 hodín

Práca na parciálnych prekladoch a vybranom preklade: 100 hodín

Samoštúdium a príprava na vystúpenie s kritikou vybraného prekladu: 24 hodín

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: doc. PhDr. Marta Kováčová, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

Dátum poslednej zmeny: 13.12.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-rus-212	Názov predmetu: Základy bieloruského jazyka
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Cvičenie Typ predmetu: B (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 26 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 1., 3.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: V priebehu semestra študent vypracuje a odovzdá domáce zadania a absolvuje písomný test. Po ukončení semestra študent absolvuje záverečnú skúšku, pozostávajúcu z písomnej a ústnej časti. Maximálny celkový počet bodov získaných za priebežné a záverečné hodnotenie je 100. Študent má právo na 1 opravný termín záverečnej skúšky. Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal za plnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov. Hodnotenie sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice: A (100 – 94 %), B (93 – 87 %), C (86 – 80 %), D (79 – 73 %), E (72 – 65 %). a) priebežné hodnotenie: Vypracovanie domácich zadaní – 0 – 15 bodov Test – 0 – 25 bodov b) záverečné hodnotenie: Ústna a písomná záverečná skúška – 0 – 60 bodov (písomná časť – 0 – 30 bodov, ústna časť – 0 – 30 bodov)	
Výsledky vzdelávania: Študent si osvojuje základy blízko príbuzného slovanského jazyka. Vie spojiť samotné jazykové vzdelávanie a rozvíjanie komunikačno-pragmatických kompetencií v ďalšom východoslovanskom jazyku s prezentovaním a poznaním rôznych aspektov bieloruskej národnej kultúry, národných lingvoreálií a kultúrno-jazykových textov. Má prehľad o dejinách bieloruštiny v spojitosti so spoločenským rozvojom. Vie systémovo spojiť poznatky z dejín bieloruského jazyka s poznatkami o slovenskom, ruskom i širšom slovanskom kontexte. Chápe diachrónne i synchronne vzťahy medzi bieloruštinou, ruštinou a slovenčinou. Osvojuje si systémové prvky ortoepie, grafickej podoby, fonetiky, lexiky a gramatiky bieloruského jazyka v komparácie so slovenským a ruským jazykom. Vie čítať a písať, a takisto rozprávať a viesť dialóg na základné témy. Na príslušnej jazykovej úrovni aplikuje pravidlá ortoepie, používania slovnej zásoby, gramatiky. Rozumie ústnym i písomným textom, počúva s porozumením, číta s porozumením v bieloruskom jazyku na príslušnej jazykovej úrovni vo vymedzených tematických okruhoch. Je schopný produkovať texty v ústnom a písomnom prejave v bieloruskom jazyku na príslušnej jazykovej úrovni vo vymedzených tematických okruhoch.	
Stručná osnova predmetu:	

Základné charakteristiky bieloruštiny ako východoslovanského jazyka.
 Z dejín bieloruštiny.
 Z dejín Bieloruska.
 Bieloruská abeceda a jej rozvoj.
 Základy bieloruského spisovného jazyka a etnolingvistické špecifiká v zdvorilostných prostriedkoch.
 Bieloruské kultúrne texty.
 Konverzácia v bieloruštine:
 Rodina a vlasť,
 Príroda a ročné obdobia,
 Časové a priestorové modele,
 Zoznamovanie,
 Miesta a mestá,
 Sviatky,
 O bieloruskej kultúre.

Odporúčaná literatúra:

SIAMEŠKA, L. I. – LIASHUK, V. M. a kol.: Havorym pa-belarusku. Minsk : Bieloruská štátna univerzita 1999.
 VAŽNIK, S. A. – SAVICKAJA, I. I. Kuľtura i historyja belarusav. Teksty i zadanni. Мінск : BDU 2003.
 KRIVICKIJ, A. A. – MICHNEVIČ, A. Je. – PODLUŽNYJ, A. I.: Beloruskij jazyk. Dľa govoriaščich po-russki. Minsk : Vyšejšaja škola 2008. Dostupne na internete : <https://b-ok.xyz/book/3518103/51f1cb?id=3518103&secret=51f1cb>
 KRIVICKIJ, A. A. – PODLUŽNYJ, A. I.: Beloruskij jazyk dľa samoobrazovanija. Minsk : Vyšejšaja škola 1994. Dostupné na internete : https://fileskachat.com/file/51469_d4e158cee65ccd033266df07e7e1642e.html
 RAMANCEVIČ, V.K.: Pačatki rodnaje movy. Minsk : Navuka i technika 1994.
 Vyučite beloruskij samostojatel'no : audiokurz. In Copyright 2012-2021 LingoHut. Dostupne na internete : <https://www.lingohut.com/ru/1112/%D1%83%D1%87%D0%B8%D1%82%D1%8C-%D0%B1%D0%B5%D0%BB%D0%BE%D1%80%D1%83%D1%81%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9>

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, ruský B2, bieloruský A1

Poznámky - časová záťaž študenta

150 hodín, z toho:
 Kombinované štúdium (S, K): 26 hodín
 samoštúdium: 26 hodín
 vypracovanie domácich zadaní: 28 hodín
 vypracovanie tvorivej práce: 20 hodín
 príprava na test: 20 hodín
 príprava na záverečnú skúšku: 30 hodín

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: doc. Viktoria Liashuk, CSc.

Dátum poslednej zmeny: 10.11.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-rus-211	Názov predmetu: Základy poľského jazyka
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Cvičenie Typ predmetu: B (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia 26 Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 2.	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: V priebehu semestra bude študent priebežne odovzdávať 2 sady cvičení, ktoré si pripraví doma. Po ukončení semestra absolvuje študent záverečnú skúšku skladajúcu sa z písomnej časti (test) a ústnej časti. Kredity nebudú udelené študentovi, ktorý za vypracované cvičenia získa menej ako 19,5 bodu, za písomnú časť záverečnej skúšky získa menej ako 22,5 bodu a za ústnu časť záverečnej skúšky získa tiež menej ako 22,5 bodu. Študent má právo na 1 opravný termín každej zo súčastí záverečnej skúšky. Hodnotenie sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice: A (100 – 94 %), B (93 – 87 %), C (86 – 80 %), D (79 – 73 %), E (72 – 65 %). Kredity sa pridelia študentovi, ktorý získal za plnenie určených podmienok minimálne 65 zo 100 bodov. a) priebežné hodnotenie: Vypracovanie 3 sád cvičení – 0 – 30 bodov (1 sada – 10 bodov) b) záverečné hodnotenie: Písomná časť záverečnej skúšky (test) – 0 – 35 bodov Ústna časť záverečnej skúšky – 0 – 35 bodov Spolu záverečná skúška – 0 – 70 bodov	
Výsledky vzdelávania: Študent dokáže identifikovať a charakterizovať základné znaky poľštiny, ktorými sa tento jazyk odlišuje od ostatných slovanských jazykov (najmä od slovenčiny a ruštiny). Pozná vlastnosti fonologického systému spisovnej poľštiny a dokáže ich porovnať so systémom slovenčiny a ruštiny. Je oboznámený s kľúčovými fázami vývinu poľského jazyka. Študent rozumie najdôležitejšiemu obsahu a intenciám písaných textov a ústnych výpovedí, ktoré sa týkajú tém spojených s každodenným životom. Plynulo a spontánne používa poľský jazyk na úrovni A1. Študent má poznatky o ďalšom blízko príbuznom slovanskom jazyku a komunikačnú kompetenciu v tomto jazyku rozvinutú na takej úrovni, že dokáže komunikovať s jeho nositeľmi v bežných situáciách.	
Stručná osnova predmetu: 1. Miesto poľského jazyka medzi slovanskými jazykmi. Stručný náčrt vývinu poľského jazyka. 2. Fonologický systém spisovnej poľštiny z typologického hľadiska (v komparácii so slovenčinou a ruštinou). Výslovnosť poľských hlások. Grafický systém poľštiny. Nácvik výslovnosti a čítania. 3. Morfológický systém spisovnej poľštiny v komparácii so slovenčinou a ruštinou.	

4. – 13. Skloňovanie podstatných mien. Slovesá – časovanie sloviess v prítomnom čase. Tvorenie budúceho a minulého času. Podmieňovací a rozkazovací spôsob. Adjektíva a ich stupňovanie. Zámena. Číslovky. Príslovky a ich stupňovanie. Neohybné slovné druhy. Slovosled v poľskom jazyku. Neosobné konštrukcie.

Jednotlivé gramatické javy, bežnú slovnú zásobu a konštrukcie si študenti budú postupne osvojovať na konkrétnom jazykovom materiáli v rámci rozmanitých komunikačných situácií a konverzačných okruhov, napr. nadväzovanie kontaktu, oslovenia, predstavenie osoby, tvorenie otázok a zisťovanie informácií, na návšteve, v obchode, v reštaurácii, opis osoby, vyjadrovanie pocitov, trávenie voľného času, môj byt/môj dom/na internáte, každodenné činnosti, časová a priestorová lokalizácia, prehliadka mesta a pamätihodností Poľska, cestovanie, prírodné krásy Poľska a ochrana životného prostredia, štúdium na univerzite, štúdium v Poľsku, masovokomunikačné prostriedky, poľské zvyky a tradície, odraz poľského jazykového obrazu sveta vo frazeológii (v komparácii so slovenčinou a ruštinou).

Odporúčaná literatúra:

1. PANČÍKOVÁ, M. – STAFANČZYK, W.: Po tamtej stronie Tatr. Kraków: Universitas, 1998.
2. STEMPEK, I. – STELMACH, A. i in. 2011. Polski. Krok po kroku A1. Podręcznik. Kraków: Glossa, 2011.
3. STEMPEK, I. – STELMACH, A. i in. 2011. Polski. Krok po kroku A1. Zeszyt ćwiczeń. Kraków: Glossa, 2011.
4. MACHOWSKA, J. Gramatyka? Dlaczego nie?! Kraków: Universitas 2014.
5. MACHOWSKA, J. Gramatyka? Ależ tak! Kraków: Universitas 2014.
6. Po polsku po Polsce – kurs języka polskiego on line. Dostupné na: <http://www.popolskupopolsce.edu.pl>
7. GARNCAREK, P.: Czas na czasownik. Kraków: Universitas, 2006.
8. PYZIK, J.: Przygoda z gramatyką. Kraków: Universitas, 2013.
9. DUDÁŠOVÁ, J.: Kapitoly zo slavistiky. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity, 2001.
10. HORÁLEK, K.: Úvod do studia slovanských jazyků. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd 1955.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, poľský A1

Poznámky - časová záťaž študenta

150 hodín, z toho:

Kombinované štúdium (S, K): 26 hodín

samoštúdium: 30 h.

príprava cvičení: 34 h.

príprava na záverečnú ústnu skúšku: 30 h.

príprava na záverečnú skúšku v písomnej podobe: 30 h.

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(0)	FX(1)	n
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci: Mgr. Anita Račáková, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 05.11.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 2d-rus-228	Názov predmetu: Štátna skúška Diplomová práca s obhajobou
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Typ predmetu: A (A - povinný, B - povinne voliteľný, C - výberový) Odporúčaný rozsah výučby v hodinách: za obdobie štúdia Metóda štúdia: kombinovaná	
Počet kreditov: 20	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 3., 4..	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Absolvovanie všetkých povinných predmetov študijného programu, absolvovanie povinne voliteľných predmetov študijného programu a výberových predmetov v predpísanej skladbe a dosiahnutie minimálne 100 kreditov.	
b) záverečné hodnotenie: Štátna skúška pozostáva z kolokviálnej obhajoby diplomovej práce. Komisia pre štátne skúšky komplexne hodnotí kvalitu diplomovej práce na základe posudkov a študentovu obhajobu práce. Obhajoba diplomovej práce je realizovaná formou kolokvia, otázky sú formulované v podobe širšie koncipovaného problému súvisiaceho s diplomovou prácou, ktorého riešenie od študenta vyžaduje znalosť poznatkov spojených s teoretickým translatologickým kontextom a špecifikami študijného programu ruský jazyk a kultúra, nadobudnutých počas štúdia, a komunikačné zručnosti v ruskom jazyku. Podmienky získania hodnotenia A až E so zohľadnením obsahu štátnej skúšky, ktoré udelí komisia pre štátne skúšky.	
Výsledky vzdelávania: Absolvovaním štátnej skúšky s obhajobou diplomovej práce študent: 1. nadobudne • orientáciu v poznatkoch z riešenej problematiky diplomovej práce, 2. je schopný • porozumieť základným kontextom riešeného problému, formulovať predbežné závery overovania výskumného problému, resp. odporúčania pre prax, 3. využíva • relevantné odborné zdroje a identifikuje významné myšlienky v kontexte riešenej problematiky, • teoretické poznatky z riešenej problematiky v praktických aplikáciách, • základné translatologické, lingvistické, kulturologické a literárnovedné súvislosti pri vysvetľovaní riešeného problému, • princípy bibliografických a citačných noriem, 4. dokáže • analyzovať riešenú tému v logickej štruktúre DP, • koncipovať vhodné postupy,	

- logicky a kriticky narábať s teoretickým zázemím riešenej problematiky v kontextovom poznaní a využiť ich v odbornej komunikácii v ruskom jazyku pri argumentácii a obhajobe vlastného pohľadu na riešenu problematiku,
- 5. vytvorí
- konzistentný odborný text, ktorý obsahuje tvorivé spracovanie relevantných odborných zdrojov, originálne vlastné myšlienky a návrh riešenia spracovávanej problematiky.

Stručná osnova predmetu:

Odborné poznanie riešenej problematiky v diplomovej práci, jej širšieho translatologického, lingvistického, kulturologického a literárnovedného kontextu. Transformácia vybraného teoretického poznania relevantnej témy z oblasti translatológie a ruského jazyka a kultúry. Integrácia poznania jednotlivých disciplín absolvovaných v magisterskom štúdiu. Odborná komunikácia a argumentácia v slovenskom i ruskom jazyku. Práca s literatúrou, bibliografické a citačné normy.

Odporúčaná literatúra:

KIMLIČKA, Š.: Ako citovať a vytvárať zoznamy bibliografických odkazov podľa noriem ISO 690 pre „klasické“ a elektronické zdroje. Bratislava : STIMUL, 2002.
 MEŠKO, D. – KATUŠČÁK, D.: Akademická príručka. 2. dopl. vydanie. Martin : Osveta, 2005.
 Smernica č.12/2011 o záverečných, rigorózných a habilitačných prácach na UMB v Banskej Bystrici. Ďalšia literatúra podľa tematického zamerania diplomovej práce.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, ruský C2

Poznámky - časová záťaž študenta

600 hodín, z toho:
 Konzultácie: 40 hodín
 Samoštúdium: 280 hodín
 Spracovanie bakalárskej práce a jej obhajoba: 280 hodín

Hodnotenie predmetov

Nový predmet

A	B	C	D	E	FX(1)
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Vyučujúci:

Dátum poslednej zmeny: 16.11.2021

Schválil: doc. Mgr. Vladimír Biloveský, PhD., doc. Viktoria Liashuk, CSc.